

Upravništvo Ljubljana, Knaflejeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor, Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje, Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto
78 180 Wien št. 105 241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflejeva ulica 5 telefon
3122, 3123, 3124 3125 3126 Maribor.
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1.
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Avstrija

Z ogromno napetostjo sledi Evropa dogodkom na Dunaju. Tudi vsa pozornost evropske diplomacije je osredotočena na avstrijsko vprašanje, ki stopa, po vseh znakih sodeč, v novo usodno fazo svojega razvoja. V noči od torka na sredo je bila izvršena rekonstrukcija avstrijske vlade, ki je v marsičem spremenila osnove dosedanjega avstrijskega režima. Odkriti zastopniki narodno socialistične ideologije so zavzeli važna mesta v avstrijski vladi. Izvedena je amnestija vseh hitlerjevskih političnih deliktov. Proglašena je politika popolne in dokončne izvršitve predlanskega sporazuma med Berlinom in Dunajem.

Vsi ti dogodki, zlasti pa tudi način, kako je do njih prišlo, imajo že na zunaj senzacionalen značaj. Svetovno časopisje javlja poleg tega še mnoge podrobnosti o sobotnih razgovorih med Hitlerjem in Schuschniggom in o vzrokih, zakaj je avstrijski kancelar moral na koncu popustiti. Mnoge teh vesti so gotovo netočne ali pa pretirane nekaj trditvev pa moremo smatrati za avtentične. Predvsem je zanimivo, da so se v soboto mudili v Berchtesgaden tudi vrhovni poveljniki nemške vojske, s katerimi se je imel z Schuschniggom pri razgovorih. Nesporno je, da so se bili na avstrijski meji zadnje dni koncentrirali močni nemški vojaški oddelki v polni bojni in tehnični opremljeni. Službeno so to pojasnjevali z zimskimi manevri. Na Dunaju nadalje ne talijo da je bil s strani kancelarja Hitlerja dr. Schuschnigg postavljen rok za izvršitev nekaj minimalnih zahtev in da je ta rok potekel sinoči. Kot sigurno smemo smatrati tudi to, da je v vodilnih avstrijskih krogih po Schuschniggovem povratku zavladala globoka potrost, če sam komuniste avstrijske vlade dokazuje, v nekšnem razpoloženju se je velepolitična izprememba izvršila.

Na Dunaju in v Berlinu zatrujejo, da je pri vsem tem ostala ideja neodvisnosti Avstrije neokrnjena. To je v formalnem oziru zaenkrat gotovo točno. Toda pozabiti ne smemo da je misel avstrijske samostojnosti, kakor so se stvari v zadnjih letih razvile, notranjepolitično danes skoraj izključno povezana z močjo in oblastjo takozvanega čistega avstrijskega režima »Domovinske fronte«, katerega oslabitev znači istočasno tudi oslabitev njegove države ideje. Že sedaj, ko je imel izključno oblast v svojih rokah, se je ta režim imel boriti z velikimi težavami in se ni mogel definitivno utrditi. Od večerja pa mora to oblast deliti s svojim glavnim protivnikom narodnim socializmom, ki povrh lahko trdi za sebe, da mu je vdan velik del avstrijskega prebivalstva.

Pesimisti že vidijo Avstrijo v objemu Hitlerjeve Nemčije in napovedujejo nevezdarni razvoj v tej smeri. Notranjepolitično bo sedaj, tako pravijo, Domovinska fronta prišla v opasnost, da jo narodno socialistični življenjski polnočna razkrojijo, saj je znano, da je velik del v tej organizaciji včlanjenih ljudi s srcem na drugi strani. Zunanjepolitično se smatra kot prva posledica, da je Avstrija definitivno odtegnjena politiki samostojnosti in vsestranske neodvisnosti srednje Evrope in posebej še vsakemu ozirom sodelovanju s Čehoslovaško. Zatrjuje se, da je bila prekinitev akcije za solidarnost Čehoslovaške in Avstrije v pogledu na njun položaj v Srednji Evropi ena prvih Hitlerjevih zahtev.

Dogodki na Dunaju pa so največjega pomena ne samo za Čehoslovaško, temveč za vse neposredne sosedje avstrijske republike. Z največjo pozornostjo gledata tudi Italija preko Brennerja in Jugoslavija čez Karavanke. Dosedaj sta bili ti dve državi navzlic vsem drugim diferencam v preteklosti vedno solidarni v svojem gledanju na avstrijski problem. Bili sta najostrejši protivniki habsburške restavracije in sta istočasno smatrali, da je očuvanje avstrijske samostojnosti in neodvisnosti v bitnem interesu evropskega mira ter njihovega lastnega položaja v mednarodni politiki in v srednjeevropski strukturi. Pomakniti neopredeljena nemškega območja na Brenner in na Karavanke ustvarja povsem nove probleme in nalaga Italiji in Jugoslaviji da jih skupno z največjo pažnjo premotrta in njihovo dalekosežnost ocenita. V italijanskem časopisju ne čitamo še nobenih komentarjev o posledicah dunajskih sprememb ali tudi to je komentar. Nesporno je da Mussolini že s stališča politike osi Berlin-Rim ni bil protivnik poskusa da se nemško-avstrijska napetost ublaži in poišče med Dunajem in Berlinom zdrav komorono. Toda isto tako smatramo za nesporno da italijanski državniki ne spadajo med one ki bi prekrizanih rok pustili da bi se pesimistične presoje budućega razvoja Avstrije do kraja obistinile.

Londonske vesti vedo povedati da se čista Mała antanta in Balkanska zve-

Hitlerjevci v avstrijski vladi

V novem kabinetu so štirje narodni socialisti — Splošna politična amnestija — Evropa zelo zaskrbljena

Dunaj, 16. febr. d. V pretekli noči je bila na podlagi dogovora, ki ga je sklenil zvezni kancelar dr. Schuschnigg z nemškim kancelarjem Hitlerjem na sestanku v Obersalzbergu, izvršena prenosna avstrijske vlade, ki je bila znatno razširjena in v kateri so sedaj tudi zastopniki avstrijskih narodnih socialistov.

Posvetovanja vladnih krogov so se vršila skoro vso noč ob 21.5 zjutraj pa je bilo uradno objavljeno, da je zvezni kancelar dr. Schuschnigg predlaval zveznemu predsedniku Miklasu prenosno vlado. Zvezni predsednik Miklas je ta predlog sprejel. Nova vlada je sestavljena takole:

Zvezni kancelar: dr. Kurt Schuschnigg, podkancelar: maršal Ludvig Hülgerth, zunanje zadeve: dr. Guido Schmidt, finance: dr. Rudolf Neumayer, trgovina: inž. Julius Raab, socialna politika: dr. Josef Resch, notranje zadeve in javna varnost: dr. Arthur Seyss Inquart, kmetijstvo: Peter Mandorfer, prosveta: dr. Ludwig Adamovich, ministri brez portfelja: Guido Zernatto, dr. Glaise-Horstenau in Hans Rott.

Državni tajniki so za državno obrambo general Wilhelm Zehner, za javno varnost dr. Michael Skubl, za delavsko in nameštensko zaščito Adolf Watzek, za industrijo polkovnik v pokojni Ludwik Stepicki-Doliva. Državni tajnik v ministru za kmetijstvo bo še imenovan.

Zvezni predsednik Miklas je že ponoči zavrnil nove ministre in državne tajnike.

Naiznatičnejša sprememba v avstrijski vladi je imenovanje dr. Seyss-Inquarta

za notranjega ministra, ki ga smatrajo za predstavnika avstrijskih narodnih socialistov in Hitlerjevega zaupnika ter imenovanje dr. Guida Schmidta za zunanjega ministra. Imenovanje Seyssa Inquarta je tembolj pomembno ker mu je podrejen tudi oddelek za javno varnost, ki je bil doslej dodeljen direktno zveznemu kancelarju. Na čelu tega oddelka je še nadalje ostal državni tajnik dr. Skubl, ki je obenem še vedno predsednik dunajske policije.

Dr. Seyss Inquart se je rodil 22. julija 1892 v okolici Ihlave, kot sin gimnazijskega ravnatelja v Olomouci, kjer je obiskoval tudi gimnazijo. Leta 1921 se je naselil na Dunaj kot odvetnik in ga je 17. junija 1937 kancelar dr. Schuschnigg imenoval za državnega svetnika ter za posredovalca med nacionalno opozicijo in zvezno vlado.

Novi prosvetni minister dr. Ludwig Adamovich se je rodil 30. aprila 1890 v Oseku ter slovi kot upravni strokovnjak. Bil je profesor državnega prava in upravnih znanosti na dunajski univerzi in je bil leta 1934 poklican v novo osnovani državni svet.

Novi trgovinski minister Raab je znan po svojem delu na čelu obrtniške zveze. Državni tajnik polkovnik Ludwik Stepicki-Doliva je industrijski iz Salzburga ter se je doslej mnogo udeleževal v raznih gospodarskih organizacijah.

Novi državni tajnik za delavsko zaščito Adolf Watzek je bil doslej vodja delavskega urada za kovinsko industrijo na Dunaju ter se je dolgo let udeleževal v delavskem gibanju.

Kot Hitlerjevega zaupnika v novi vladi smatrajo tudi ministra brez portfelja dr. Glaise-Horstenaua.

Uradna objava o sestanku v Obersalzbergu

Sinoči ob 10 je zvezni komisar polkovnik Adam objavil po radiu uradni komunikacijo o sporazumu med kancelarjem dr. Schuschniggom in Hitlerjem, ki je bil dosežen v Obersalzbergu. Komunikacija se glasi:

V razgovoru ki sta ga imela 12. februarja zvezni kancelar dr. Schuschnigg ter nemški državni kancelar Hitler v Obersalzbergu pri Berchtesgaden so bila podrobno proučena vsa vprašanja, ki se tičejo odnosa med Avstrijo in Nemčijo. Namen razgovora je bil razčistiti vse težave, ki so se pojavile pri izvajanju sporazuma od 11. julija 1936. Pokazalo se je, da sta oba stranki odločeni vztrajati na načelih tega sporazuma in da smatra kot izhodno težko zadovoljivega razvoja odnosa med obema državama. V tem smislu sta po razgovoru 12. februarja

obe stranki sklenili takojšnjo izvedbo ukrepov, ki bodo jamčili, da se bo vzpostavilo tesno in prijateljsko razmerje med obema državama kakor zahtevajo zgodovina in skupni interesi obeh držav. Oba državnika sta prepričana, da bodo sklenjeni ukrepi obenem učinkovito prispevek k mirnemu razvoju evropskega položaja.

Polkovnik Adam je obenem izjavil, da načela sporazuma od 11. julija 1936 ne bodo izpremenjena, kakor tudi da ostaneta majnska ustava iz leta 1934 in stališče domovinske fronte nedotaknena. V smislu ustave in zakona o domovinski fronti ne prihaja v poštev obnova stranke ali pa razcep domovinske fronte v strankarske tvorbe. Moreče bo samo, da se k delu za obnovo pritegnejo tudi taki krogi, ki so doslej zavzemali odklonilno ali pa čakalno stališče.

Politična amnestija

Nad 3.000 hitlerjevcev in tudi mnogo socialistov in komunistov pomiloščenih

Nova vlada je imela že ponoči svojo prvo sejo, na kateri je sklenila predlagati predsedniku Miklasu amnestijo za vse politične prestopke pred 15. februarjem in sicer pogojno do 31. decembra leta 1941. da doseže tako potrebno pomirjenje in omogoči sodelovanje vsem, ki so doslej stali ob strani. Amnestija je bila proglašena v skladu s politiko, ki se bo izvajala na podlagi sporazuma, doseženega v Berchtesgaden med dr. Schuschniggom in Hitlerjem. Zvezni kancelar je istočasno odredil resornim ministrom, naj pospešeno izvedejo vse ukrepe za ukinitev vseh upravnih političnih kazni, ki so bile izrečene nad narodnimi socialisti. Vsem, ki so bili kaznovani z odtujenjem premoženja, rent ali podpor, se morajo odtegniti vrniti. Prav tako se morajo preklicati vse izključitve profesorjev in dijakov, ki so bile izrečene zaradi političnih prestopkov.

Amnestija se nanaša v prvi vrsti na narodne socialiste. Skupno bo amnestiranih okrog 3.000 hitlerjevcev med njimi skoraj vsi glavni voditelji narodno-socialističnega pokreta. Na Dunaju zaprte hitlerjeve so že popoldne izpustili iz zaporov. Izpuščena sta bila tudi inž. Tavs in stotnik Leopold, ki sta zvečer odpotovala v Nemčijo. Amnestija obsega tudi kazni v zvezi s pučem, pri katerem je našel smrt kancelar Dollfuss. Med pomiloščenimi sta tudi bivši podkancelar in poslanec v Rimu dr. Rintelen kakor tudi vsi policijski nameščenci.

za s posebno diplomatsko akcijo zoperstavili morebitnim nameram nemškega poseganja v samostojnost in neodvisnost avstrijske države. Te vesti so v tej obliki brezdvomno najmanj preuravnotežene in pretirane, vsekakor pa dokazujejo, kako veliki in važni interesi Male antante, a tudi Balkanskega sporazuma so tangirani, ako bi se izkazalo, da dunajski dogodki pomenjajo

ki so sodelovali pri napadu na urad kancelarja na Dunaju. Prav tako so pomiloščeni tudi mnogi socialni demokrati in komunisti ki so bili obsojeni zaradi političnih deliktov.

Predsedvi deželnih sodišč na Dunaju sta objavili Amnestija se nanaša na vse politične preiskave in kazni ne glede na stranko nadalje na vsa še neresena kazenska postopanja ter na vse politične jetnike ki so v kaznihih. Kazenska postopanja se bodo takoj ustavila, jetniki pa izpustili.

Policija in orožništvo v strogi pripravljenosti

Dunaj, 16. febr. o Ker se boje da bo zaradi amnestije političnih kazni več prišlo do večjih demonstracij, so bili danes na Dunaju in v vseh drugih avstrijskih mestih in večih industrijskih središčih odrejeni strogi varnostni ukrepi. Policijske straže so pomnožene, policija in orožništvo pa sta v alarmni pripravljenosti.

Nova ureditev tiskovnih predpisov

Dunaj, 16. febr. V Ministrski svet bo na prihodnji seji sprejel nove sklepe o izvedbi govorov ukrepov. Med njimi bo tudi nova ureditev tiskovnih predpisov, ki bo v jasnih obrih označila določbe tiskovnega dogovora od meseca julija 1937. Nadalje

začetek novega mednarodnega razvoja avstrijskega vprašanja in ne zaključek avstrijsko-nemškega nasprotstva.

se pričakujejo ukrepi, ki bodo služili končni likvidaciji ilegalnih narodno-socialističnih uradov v Avstriji ter ukrepi glede vprašanja avstrijskih legij v Nemčiji in postopanja s člani teh legij ob povratku v Avstrijo.

Zaplemba nemških listov

Dunaj, 16. febr. o. Zaradi poročil o pomenu in namenu izprememb v Avstriji so bili danes na Dunaju zaplenjeni skoro vsi nemški listi in tudi vsi dunajski opoldanski listi, ki so citirali nemške liste.

Hitlerjevci v vodstvu domovinske fronte

Dunaj, 16. febr. br. Nocoj je izšel odlok zveznega kancelarja kot vrhovnega voditelja patriotske fronte, s katerim so odredene važne spremembe v vodstvu te edi-

ne politične organizacije v Avstriji. S temi spremembami so postavljeni na nekatera vodilna in vplivna mesta predstavniki narodnih socialistov. Notranji minister Seiss-Inquart je imenovan za načelnika nacionalno-političnega referata dodeljen pa mu je poseben svet, v katerem so zastopniki Schuschniggovih in hitlerjevskih zaupnikov. V glavnem tajništvu so izvršene večje spremembe in je polovica vodilnih nameščencev prepuščena narodnim socialistom.

Ob enem je bila preklicana zapora sprejemanja članstva v patriotsko fronto, da se tako omogoči vstop hitlerjevcev.

Izpolnitev vlade

Dunaj, 16. febr. br. Za državnega podtajnika za šume in rude je bil nocoj imenovan predsednik gozdarske zbornice za Nižjo Avstrijo inž. Matschnigg.

Dramatični trenutki pred sestavo vlade

Hitlerjev pritisk — Francosko-angleški korak v Berlinu

Dunaj, 16. febr. o Avstrija je v pretekli noči preživela težke in usodne trenutke. Kakor se sedaj doznavajo je kancelar dr. Schuschnigg na večerajšnjem zborovanju voditeljev patriotske fronte predložil nevarnost ki grozi Avstriji, če ne sprejme zahtev ki jih je postavil Hitler. Lista nove vlade je bila sestavljena že v tork popoldne in takoj sporočena Hitlerju v Berlin. Toda Hitler je predlagano vlado odklonil in vztrajal pri zahtevi, da morajo narodni socialisti dobiti tri najvažnejša ministrstva. Posebno važnost je polagal na to, da dobe ministrstvo za državno obrambo in notranje ministrstvo z oddelkom za javno varnost. Razen tega je Berlin zahteval, da se imenuje kot komisar za industrijo hitlerjevskega navdahnjen general. Naloga tega komisarja bi bila prilagoditev avstrijske industrije nemški štiritletki. Končno je Berlin zahteval, da se odstrani iz avstrijske vojske vsi monarhistični generali in vsi vodilni poveljniki, ki so znani kot nasprotniki narodnega socializma. Tedaj je nastopil najkritičnejši trenutek za dr. Schuschnigga. Dr. Schuschnigg je ponovno skušal priti v stike z Mussolinijem, vendar zama obrnil se je tudi na Pariz in London ter opozoril, da predstavlja sprejetje Hitlerjevih zahtev konec avstrijske neodvisnosti. Po zatrujevanju ponujenih dunajskih krogov sta nato Anglija in Francija izvršili v Berlinu pozno

zvečer skupno demarš in opozorili nemško vlado nato, da bi ne mogli mirno dopustiti okrutne avstrijske samostojnosti, zlasti pa ne nasilnega prevrata, ki bi stremel po priključitvi Avstrije k Nemčiji. Sebe po tej intervenciji je Berlin nekoliko popustil in pristal na drugo listo vlade, ki jo je predložil dr. Schuschnigg. Ob 2.15 zjutraj je bil med Berlinom in Dunajem dosežen sporazum ter imenovana nova vlada.

Novi avstrijski notranji minister je vodja zmerne krila avstrijskih narodnih socialistov in je bil že doslej državni svetnik S. tem, da mu je kot državnemu podtajniku za javno varnost dodeljen dunajski policijski direktor dr. Skubl, je želel dr. Schuschnigg vsaj nekoliko zabrisati to važno spremembo. Tudi državni podtajnik za industrijo polkovnik Stepicki-Doliva pripada zmernemu krilu avstrijskih narodnih socialistov. Novi minister pravde Adamovich je prišel v vlado kot strokovnjak. Po poklicu je univerzitetni profesor in je bil svoječasn pristav krščansko-socialne stranke. Novi trgovinski minister inž. Raab je eden izmed ustanoviteljev Heimwehra in se prav tako nagiba k narodnim socialistom. Minister za zaščito nameščencev in delavcev Watzek je po poklicu kovinar in je bil voditelj delavskega socialnega pokreta bivše socialno-demokratske stranke.

Prvi odmevi

Iz Nemčije

Berlin, 16. febr. br. Nemški tisk komentira obširno spremembo v Avstriji in izraža svoje zadovoljstvo nad novim razvojem. »Berliner Börsenzeitung« naglašajo, da je to prvi izraz popuščanja napetosti in od vseh iskrenih Nemcev pričakovanega notranjega pomirjenja. S posebnim zadovoljstvom ugotavlja da bo sedaj hitlerjevskega navdahnjenega prebivalstva Avstrije zopet svobodneje zadihalo. Politična amnestija neposredno po sestavi nove vlade bo osvobodila vse glavne narodno-socialistične voditelje, ki se bodo zopet lahko nemoteno posvetili svojemu organizatorskemu delu.

»Völkischer Beobachter« poudarja, da je sestanek med Hitlerjem in dr. Schuschniggom naglo pokazal sadove Uradni komunikacije kaže da je nastalo med obema državama razveseljevo popuščanje napetosti. Pričakovati je, da se bodo razlike glede popolne izvedbe julskega dogovora končno veljavno odstranile. Ti dogodki bodo sprejeti z velikim zadovoljstvom v vseh nemških deželah. Upamo, da se bo tudi v ostali Evropi, kjer nemščina ni materni jezik, pokazalo popuščanje napetosti in olajšanje. To je najboljši odgovor na gonjo v mednarodnem svetu proti Nemčiji in proti vsemu o puču proti Avstriji.

... Italije

Rim, 16. febr. i. Rimska »Tribuna« se bavi z rezultati razgovorov v Obersalzbergu ter izjavlja da je Italija svedea zadovoljna s tem srečnim izidom. Italijanska vlada je bila obveščena o poteku poznanj ter n'koli ni dvomila v možnost sporazuma med Dunajem in Berlinom. Nsproti govorim domnevam je treba poudarjati, da so os Rim—Berlin in tudi rimski protokoli zaradi zadnjih dogodkov ojačani. V slošnem prinašajo vsi italijanski listi svoja poročila o zadnjih dogodkih v Avstriji z veljavni naslovi, vendar pa še nimajo obširnejših komentarjev.

... Francije

Pariz, 16. febr. o. Francoski tisk se obširno bavi z dogodki v Avstriji in jim pripisuje zgodovinski pomen. Vsi komentariji se strinjajo v tem da je kancelar dr. Schuschnigg z največjo energijo skušal braniti neodvisnost Avstrije ter da je spričo mednarodnega položaja dosegel še dokaj zadovoljivo rešitev. Kakršen je bil položaj, bi bil razvoj dogodkov na Dunaju lahko še vse drugačen. Delos je imel moči doli razgovor z angleškim poslanikom o avstrijskem problemu. Pariški politični

krogi naglašajo, da so sedaj nujno potrebni primerni ukrepi za zaščito Čehoslovaške ki bi lahko nekega dne doživela enako presenečenje, kakor ga je sedaj Avstrija. Oficiozno glasilo zunanjega ministrstva »Petit Parisien« piše, da je Hitler spravljen Schuschnigga na kolena in to predvsem zaradi tega, ker ni našel aktivne podpore niti v Parizu niti v Londonu, čeprav bi takojšnja intervencija Francje in Anglije lahko preprečila tak razvoj položaja v Avstriji. »Journal« smatra, da predstavljajo spremembe v Avstriji veliko zmago nemške diplomacije. Nemčija je sedaj v Avstriji dosegla, kar je želela, predvsem po zaslugi zapadnih velelil, ki se niso mogle pravočasno zdeliti za skupne korake v obrambo avstrijske neodvisnosti. »Oeuvre« piše, da je treba računati s skorajšnjim izstopom Avstrije iz Društva narodov in pristopom k protikomunističnemu paktu. Socialistični »Populaire« objavlja uvodnik pod naslovom »Konec Avstrije« ter naglašajo, da pomenijo spremembe v Avstriji sistematsko hitlerizacijo Avstrije in pričetek anšlusa k Nemčiji.

... Anglije

London, 16. februarja. b. Na splošno v tukajšnjih političnih krogih ne presoja sedanjega razvoja avstrijsko-nemških odnosov preveč pesimistično. Prepričani so, da želi Hitler še vedno držati odprta vrata za sporazum z Anglijo in da zato njegov nedeljski govor ne bo posebno oster. Hitler se po mnenju londonskih krogov nedvomno zaveda tudi nevarnosti razbijanja sedanje povezanosti z Italijo kar bi nujno sledilo, ako bi glede Avstrije nastopil preveč odločno. Tu se čujejo celo glasovi o verjetni Mussolinijevi diplomatski protiakciji, ki bi to pot izkoristila. Malo antanto in Balkansko zvezo za svoje namene, toda v resnih političnih krogih na to možnost nihče ne misli. Angleški optimizem izvira iz drugačnega gledanja v Londonu sodijo, da je tudi po berchtesgadenskih razgovorih avstrijska neodvisnost še vedno zavarovana, kakor to dokazuje zahtevanje avstrijske vlade. Pronikanje nacizma v avstrijsko vlado utegne imeti sicer še hude posledice za vso srednjo Evropo, toda Chamberlainovi in Edenovi naporji za evropsko pomirjenje bodo nedvomno zaustavili nadaljnje nemško prodorje na jugovzhod. Razen tega je primer Gdanska dovolj zgorel, da tudi popolne prevrščanje prebivalstva s hitlerjevstvom še ne more nujno pomeniti konkretne mednarodne nevarnosti.

ČITAJTE
ŠIRITE
naročajte
»JUTRO«!

Seja narodne skupščine

Nadaljevanje splošne proračunske razprave

Beograd, 16. febr. p. Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob pol 9. dopoldne. Po predstavitvi in odobritvi zapisnika zadnje seje je bilo objavljeno, da je poslanec Vojta Lazic s tovariši predložil nujen zakonski načrt o invalidih. Posl. Lazic je utemeljeval nujnost svojega predloga.

V imenu vlade je minister za socialno politiko Dragiša Cvetković izjavil, da je zakonski predlog, ki ga je predložil poslanec Lazic, prav za prav načrt, ki je bil izdelan v ministrstvu za socialno politiko in ki bo v najkrajšem času predložen narodnemu predstavništvu. Zato ne more sprejeti nujnosti. Tudi večina skupščine je odklonila nujnost.

Sporočene so bile nato nekatere uredbe ministrskega sveta, za katere je potrebno naknadno odobrenje skupščine. In razne interpellacije, med njimi že večerjaj najavljena interpellacija posl. Milana Mravljeta in tovarišev na predsednika vlade ter kmetijskega in finančnega ministra glede banovinskega posojila v znesku 63 milijonov za sanacijo Zadrške zveze v Ljubljani. Kmetijski minister je v imenu vlade pristal na zahtevano nujnost.

Po prehodu na dnevni red je prvi povzel besedo poslanec dr. Kosta Popović (JNS), ki je v obširnem govoru podprl kritiki politiki vlade. Razčlenil je predloženi proračun in zavrnil trditve finančnega ministra, da bo naše gospodarstvo v lahko preneslo milijardno povznesenje. Od leta 1930 do 1935 so se državni proračuni stalno zmanjševali, sedaj pa se zopet povečujejo in znaša povznesenje samo v zadnjih dveh letih nad 2 milijardi. Obširno je nato govoril.

Razpravljal je o načelih jugoslovenstva, ki je najistojši

izraz resnične enakopravnosti vseh pokrajin in vseh delov naroda tako v pravicah kakor v dolžnostih. Kritiziral je poslovanje Prizada in način razdruževanja kmetov ter utemeljeval svoječasto predloženi zakon o določitvi minimuma, ki se kmetu ne sme prodati. Utemeljeval je potrebo izboljšanja uradniških prejemkov in pomen socialnega zavarovanja. Tudi država mora storiti svojo dolžnost in dati primeren prispevek za socialno skrbstvo. Poleg tehnične je potrebna tudi duhovna oborožitev naroda, kajti samo nacionalno vzgojeni narod se bo ob vsaki priliki zavedal svoje dolžnosti.

Posl. Milan Božić (JNS) je prav tako obravnaval celokupno politiko vlade, posebej pa se razmere v Sloveniji ter v Bosni in Hercegovini. Obširno je govoril o konfokratski borbi.

Posl. Milivoj Perić (neodvisni klub) je podrobno analiziral proračun in zamerjal, da so v državi politiki socialna, gospodarska in kulturna vprašanja postopoma pozabljeni. Z njegovim govorom je bila seja ob 14.30 prekinjena in se je nadaljevala ob 18.45.

Na popoldanski seji je prvi govoril posl. dr. Vojislav Došen (Delovni klub), ki spada med najbolj temperamentne govornike. Obširno je razpravljaval o notranji politiki in o deklaraciji, s katero se je vlada dr. Stojadinovića 1. 1935 predstavila skupščini. Poslanec večine je očital, da docela neupravičeno kritizirajo Jevtičev režim, ko so bili vendar vsi izvoljeni na Jevtičevi listi.

Nato so govorili še Mustafa Mulalić (JNS), Luka Avramović (Neodvisni klub), Vinko Gornjak (Delovni klub) in Peter Gelagoza (Neodvisni klub). Vsi so govorili proti proračunu. Seja je bila ob 9.30 zaključena. Prihodnja bo jutri dopoldne.

Kako bodo volili novega patriarha

Med volilci je tokrat tudi en Slovenec

Kakor smo večerjaj poročali, je sedaj po doseženem sporazumu med pravoslavnimi cerkvijo in vlado odredena volitev patriarha, ki bo v ponedeljek 21. t. m. volitev se izvede po predpisih posebnega zakona na naslednji način.

Volilni sabor se skliče s kraljevim ukazom, ta je medtem že objavljen. Za patriarha more biti izvoljen samo eden onih škofov naše pravoslavne cerkve, ki ima svojo škofijo (eparhijo) v Ciani volilnega sabora so: 1. vsi škofi (eparhiji) in vikarni srbske pravoslavne cerkve; 2. najstarejši župniki iz Beograda, Peči (nekdanja sedeža srbske patriaršije) in Sremskih Karlovcv ter beograjski dvorni župnik; 3. voditelji pravoslavnih bogoslovij; predsednik duhovniškega in redovniškega združenja ter pet najstarejših članov velikega upravnega sveta srbske pravoslavne cerkve; 4. predsednik vlade in aktivni ministri; 5. vsi pravoslavni vere; 6. predsedniki Državnega sveta, kasacijskih sodišč in glavne kontrole ter rektorji univerz, ako so pravoslavni vere; 6. načelnik pravoslavnega oddelka ministrstva pravde in referent za pravoslavno vero v ministrstvu vojske.

Volilni sabor je sklepčen, če je prisotna vsaj polovica njegovih članov. Volijo lahko tudi odsotni pred enega od prisotnih članov. Ako volilni sabor ne bi bil pri prvem sestanku sklepčen, se ponovno sestane drugi dan in je sklepčen pri vsakem številu udeležencev.

Sedanja volilni sestanki bo v ponedeljek ob 10. dopoldne v saborni cerkvi v Beogradu. Otvoril ga bo minister pravde s čitanjem kraljevega ukaza, predsedoval pa bo članom patriarha zagrebški mitropolit Dositej. Volitve so tajne in se vršijo z listki.

Volilni sabor bo volil tri kandidate za patriarha. Oni trije, ki dobijo največ glasov, bodo sporečeni kot službeni kandidati kraljevemu namestniku, ki bo enega od njih s kraljevim ukazom proglasilo za patriarha srbske pravoslavne cerkve.

Najkasneje v sedmih dneh se nato vrši v saborni cerkvi svečana služba božja, na kateri minister pravde objavi kraljev ukaz o novem patriarhu. Dan nato se izvrši slovesno ustoličenje, s katerim patriarh prevzame poveljstvo srbske pravoslavne cerkve.

Kakor poročajo iz Beograda, je najbolj verjetno, da bodo za kandidate postavljeni sedanjí namestnik patriarha zagrebški mitropolit Dositej, celinski mitropolit Dožić in žički episkop Nikolaj Velimirović. V tem primeru je pričakovano, da bo postal novi patriarh mitropolit Dožić.

Zanimivo je, da se bo volitve patriarha udeležili tokrat tudi Slovenec in sicer dr. Stefan Sagadin, ki ima kot predsednik Državnega sveta volilno pravico in ki bo v smislu zakona skupaj s predsednikom Glavne kontrole fungiral tudi kot skrutinator.

Butenko v Rimu

Ker se ni hotel odzvati pozivu, da naj se vrne v Moskvo, je že 14 dni pogrčani odpravnik sovjetskega posla-ništva v Bukarešti pobegnil v Italijo

Kim, 16. febr. a. Odpravnik sovjetskega poslanstva v Bukarešti Butenko, ki je pred kratkim izginil in o katerem so mislili, da so ga agenti GPU odvedli v Rusijo ter ubili, je pobegnil iz Bukarešte v Rim, kjer se še sedaj mudi.

V dnevniku »Gornale d'Italia« je sedaj objavil članek, v katerem naj izjavlja, da je pobegnil iz Bukarešte zaradi tega, da se mu ne bi bilo treba vrniti v Rusijo, nakar nadaljuje: Izbral sem si diplomatsko kariero zato, ker sem mislil, da bom mogel samo na ta način pobegniti iz Rusije, kjer postaja življenje vedno bolj neznanost. Po odhodu iz Rusije se me najprej dodelili v upravni sovjetskega paviljona na mednarodni razstavi v Parizu. Iz Pariza sem se vrnil v Moskvo, od koder sem odšel kot poslanik svetnik v Bukarešto. Takoj po svojem prihodu sem čutil da me zalezujejo agenti GPU v Moskvi so namreč uvedli preiskavo o moji preteklosti in so oblasti dognale, da sem bil v času ko je Vrančlova vojska prodirala v južni Rusiji, pristal na nacionalizem. Pričakovano sem, da bosta za menoj prišla v Bukarešto tu-

di moja žena in 6-letna hčerka, ki s'a v Leningradu, toda na njun prihod sem čakal zaman. Mislim, da so mojo ženo aretirali.

Pred odhodom sovjetskega poslanika v Bukarešto Ostrovskega dne 3. februarja v Moskvo, je prišla v sovjetsko poslanstvo neka osebnost z Dunaja, ki se je nastanila v poslanškim poslopiju, a ni hotela povedati, po kaj je prišla. Dne 5. februarja me je ta neznanec v spremstvu dveh agentov GPU, ki sta prav tako stanovala v poslanstvu, pozval, da naj grem z njim v Sinajo. Povabilo sem najprej odklonil, ker pa so le vztrajali na tem, sem končno pristal s pogojem, da podjem s svojim šoferjem. Nato so mi odgovorili, da to ni potrebno, češ da zna neznane, da je prišel z Dunaja, sam dobro šofirati. Takrat mi je takol postalo jasno, kaj nameravalo z mano, in se seveda nisem hotel odpeljati z njimi. Dne 6. februarja sem nato zapustil poslanškim poslopje v Bukarešti kjer pa se ostal še štiri dni, nakar se mi le končno posrečilo prekorati rumunsko mejo.

šanjem odpoklica tujih prostovoljcev in glede katerih se morajo ponovno posvetovati s svojimi vladami, preden se odločijo za konkretne rešitve. Zato so predlagali, naj se seja za nekaj dni preloži, da dobe med tem nova navodila svojih vlad.

Zatvoritev angleškega konzulata v Leningradu

London, 16. febr. AA. Po trditvah poučenih krogov je angleška vlada zaprla svoj konzulat v Leningradu.

Delegacija nemških železničarjev v Ljubljani

Snoči je prišlo iz Monakovega v Ljubljano delegacija nemških železničarjev, da izdela program poučnega izleta, ki ga nameravajo prirediti spomlad po Jugoslavijo. Delegacija je sprejela predstavo železničarjev ura inikov med njimi predsednik orel. je uprave višji svetnik Ohad iz Zaira, predsednik tukajšnje občane uprave, svetnik Bertoneci nadvisi inektor Jen'o in načelnik prireditvenega odbora višji kontrolor Parma. Po razgovorih v Ljubljani bo delegacija nemških železničarjev nadaljevala jutri svojo pot v Zagreb in Beograd.

Beleške

JRZ, hrvatsko vprašanje in narodno edinstvo

O hrvatskem vprašanju je med drugim govoril v načelni proračunski razpravi v narodni skupščini tudi poslanec Milan Blažić, član JRZ. Po njegovem mnenju hrvatsko vprašanje sploh več ne obstoji: »JRZ je od prvega trenutka stala na principu edinstva. Treba je vzeti samo program JRZ v roke pa je to mogoče ugotoviti. Hrvatsko vprašanje bo tako mogoče rešiti, čim se izreče dr. Maček za politiko bratske ljubezni namesto sovraštva proti Srbom in Slovencem, pa za idejo narodnega in državnega edinstva namesto za federacijo. Sprejme naj jugoslovensko misel namesto hrvatske. Ako bi reševali široki sloji ljudstva med Slovenci, Srbi in Hrvati vprašanje narodnega in državnega edinstva potem bi bilo že davno rešeno. Mi pozivamo dr. Mačka in vse Hrvate, da se vrnejo na linijo jugoslovenstva, narodnega in državnega edinstva.«

Fredlogi beograjskega „Balkana“

Beograjski tednik »Balkan«, ki podpira politiko JRZ razpravlja o političnem položaju v Jugoslaviji in prihaja do zaključka, da bi bil najboljši izhod iz sedanjih zmedenjav »fašistični režim ki bi izvedel združitev vseh nacionalnih sil. Jugoslavija je enotna država, jugoslovenski narod pa še ni enoten. Stvoriti iz nje en narod, to je naš problem. Za izvedbo te naloge je potrebna močna organizacija in močna osebnost za njeno vodenje. Za sedaj se nimamo take organizacije. Kar se tiče osebnosti, imamo predsednika kr. vlade dr. Milana Stojadinovića in bivšega vojnega ministra Dušana Trifunovića. Ako se hoče odbrati parlamentarna fasada, potem je dr. Stojadinović neposrečljiv. V slučaju nenapredne vlade pa je neobhodno potreben Dušan Trifunović.«

Novo tiskarsko in časopisno podjetje v Zagrebu

Hrvatski listi poročajo da je bila v Zagrebu ustanovljena nova delniška družba »Hrvatski tiskarski zavode« z glavnico 400.000 dinarjev, razdeljeno na 400 delnic po 1000 dinarjev. Delniška družba, ki se bo bavila z vsemi tiskarskimi posli, so ustanovili prijatelji dr. Mačka. Nova tiskarna bo tiskala v bodoče tudi »Hrvatski dnevniki« in izdajala še nov opoldanski dnevnik »Podne«, ki bi bil tozamek »Večera«, katerega izdaja koncem »Tipografije«. Poleg tega misli izdati nova tiskarna tudi tednik »Vesela postaja«, naj bi bil za hrvatske razmere nekaj silnega, kakor je v Nemčiji znani tednik »Grüne Poste«.

Obračunavanje med srbskimi zemljoradniki

Voditelj levitarskih zemljoradnikov dr. Dragoljub Jovanović, ki se mudi že dalje časa v inozemstvu in je trenutno, kakor trdi »Vreme« v Barceloni, je izdal neki letak svojim somišljenikom. Poziva jih, naj prično s snovanjem ljudske fronte v Jugoslaviji. Na ta lelak se je oglašil s posebnim pismom voditelj srbskih zemljoradnikov Joca Jovanović, ki ugotavlja, da »zveza zemljoradnikov pri svojem političnem delu ne pozna niti desnice, niti leve. Prav tako ne priznava v svojem okrilju nobenih skupin. Zveza zemljoradnikov je enotna kakor je enoten njen program. Ta program je bil sprejet in odobren od najvišjega strankinega foruma, kongresa. Lahko je mogoče, da se posamezni člani ne strinjajo s posameznimi točkami programa. Vendar pa nima zaradi tega še nihče pravice, da se prišteva eni ali drugi skupini med zemljoradnike, ali pa da snuje celo kake samostojne in posebne akcije. Kdor tako dela, ga ni mogoče več prištevati med pristaje zemljoradnikov. Zveza zemljoradnikov ima samo en program, ki ne pozna nobene delitve pristajev na desničarje in levitarske.«

Po tem pismu soditi se je odločil voditelj zemljoradnikov razčistiti odnose z dr. Dragoljubom Jovanovićem, ki je bil že ponovno vzrok hudih sporov v okviru beograjske združene opozicije zaradi svoje demagoške agitacije. Posebno nezadovoljni so z njim demokrati okoli Ljube Davidovića ki je imel z njim že javne konflikte na zborih združene opozicije.

Ljotić pride v Dubrovnik

Po vseh dalmatinskih listov bo prišel prihodnji terek v Dubrovnik voditelj »Zbora« Dimitrije Ljotić. Sestel se bo s svojimi prijatelji in v sredo predaval v dvorani Delavškega društva o ciljih pokreta Zbor. Za njegovo predavanje vlada veliko zanimanje, ker je bil njegov poslednji nastop v Sibeniku izval znanostno reakcijo komunističnih in separatističnih elementov, katere smrtna žrtev je bil mladi Belamarić, brat novega senatorja HSS Belamarića iz Sibenika.

Poslanec in njegov volilni odbor

Poslanec slatinskega sreza Života Milanić je pred svojo izvolitvijo podpisal izjavo in dal povrh baje še častno besedo, da bo kot poslanec deloval samo v sporazumu in soglasju z akcijskim odborom, ki je bil sestavljen za izvebo njegove izvolitve pred volitvami. Pozneje je prišlo do hudih sporov med poslancem Milanićem in akcijskim odborom. V zvezi s tem je objavil predsednik akcijskega odbora, odvetnik Djordje Selaković v osmestek glasilu JRZ »Jugoslovenski zastavice« odprto pismo, naslovljeno na poslanca Milanića. V pismu očita Milaniću, da je neiskren napram dr. Stojadinoviću, čeprav je formalno član poslanskega kluba JRZ. Kjer je more štiri neznane točke dr. JRZ. Bil je tudi med razširjenimi raznih naslovov proti vladi za časa konfokratske borbe. Očitno mu je cilj diskreditirati vsako delo vlade in stranke, kateri pripada.

Ali je posl. Milanić kaj razmišljal na te napade in kako, iz časopisov še ni razvidno.

Reforma rumunske ustave

Volilno pravico bodo imeli samo nad 30 let stari državljani obeh spolov — Vlada odgovorna samo kralju

Bukarešta, 16. febr. d. Po sklepu ministrskega sveta je bila posebni komisiji, ki ji načeljuje Tatarescu, poverjena reforma ustave. Komisija je že pričela posloovati in razpravlja o načrtih, ki sta jih predložila Tatarescu in Argetolanu. Potek njenega dela še ni znan, trdijo pa, da je bilo načelno sklenjeno, naj se uvede volilna pravica tudi za ženske in naj imajo volilno pravico za poslansko zbornico vsi rumunski državljani ki so stari nad 30 let, za senat pa nad 40 let stari. Povečanje starostne meje bo izvršeno, da bi se onemogočila pri volitvah udeležba Železne garde, katere člani so po večini mladi ljudje.

Volitve v parlament bodo že po novem volilnem redu Gotovo številno volilcev bo določilo svoje delegate, ki bodo nato volili narodne poslance. Del senatorjev bosta imenovala kralj in vlada. Tako sestavljeni parlament bo mogel skleniti zakone, vendar pa ne bo imel nobenega vpliva na stalnost vlade, ki bo odgovorna samo vladarju.

Lastniki kmetijskih posestev bodo smeli biti samo Rumuni po poreku. Novinarski poklic se bo organiziral brez uporabe rasiističnega načela. Določeni bodo pogoji za izhajanje listov in za sprejem v novinarski stan. Kakor je bilo že javljeno, bodo listi morali tudi dokazati, odkod imajo svoja finančna sredstva.

Trdijo tudi, da bodo z novo ustavo določene pravice in dolžnosti rumunskega prestolonaslednika, ki jih dosedanja ustava ne vsebuje.

Z odredbo pravosodnega ministra je bilo večerjaj odpuščenih 157 sodnikov, ki jih je imenovala Gogova vlada tik pred svojim padcem.

Kralj je danes podpisal odlok, po katerem bodo v bodoče tudi sotniki lahko imenovani za prefekte in župane.

Tatarescu o zunanji politiki nove vlade

Zunanji minister Tatarescu je zastopnikom listov izjavil:

Vlada narača edinstvo, katere bistveno poslanstvo je pomirjenje duhov v državi in priprave za ustavne reforme. Stremi v zunanji politiki za tem, da nadaljuje tradicionalno politiko, izvirajočo iz narodne edino-

sti same. Njene metode so spoštovanje pogod, zvez in prijateljskega razmerja z vsemi državami brez razlike. Nepristano utrjevanje našega razmerja s prijatelji in zavezniki iz Male antante in Balkanske zveze bo tudi v bodoče eden izmed temeljev naše zunanje politike. Ta dva organizma, ki nas vezeta s Češkoslovaško in z Jugoslavijo na eni strani in s Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo na drugi strani, tvorita s svojo čimdalje trdnosti kohezijo in s čimdalje krepkejšim medsebojnim razmerjem na področju gospodarstva in kulture krepko jamstvo za ohranitev miru v srednji in vzhodni Evropi. Naša zveza s Poljsko temelji na pogodbi in na konvencijah, kulturnih in gospodarskih pomeni važen činitelj stabilnosti Evrope, etablitosti, ki jo želimo utrditi v interesu splošnega mira. Naše neporokljive zveze s Francijo koreninijo v skupnih težnjah in v okoliščinah, da je bila Francija na naši strani v zgodovinskih časih, ko se je poslošno urešnjevalo naše narodno edinstvo. Danes so naši interesi skupni. Prijateljska zveza s Francijo bo ostala ena izmed nespremenljivih našel rumunske zunanje politike. Privzedevala Velike Britanije za zagotovitev miru in obrambe pravice, pridobljenih s pogodbami, omogočalo širši razvoj razmerja med Rumunijo in Anglijo. Rumunska vlada bo tudi v bodoče nadaljevala politiko dobre soseskine z Rusijo. Naše razmerje z Nemčijo je prav dobro in se razvija na čimdalje bolj zadovoljiv način. V razmerju z Italijo si bo rumunska vlada prizadevala tudi v bodoče, da se konsolidira tesno prijateljstvo, ki je že od nekdaj družilo rumunski in italijanski narod. Ava naroda istega olemena in kulturne Naše delo glede kolektivne varnosti v okviru pakta DN bo ostalo tudi v bodoče eden izmed ciljev naše zunanje politike in bo Rumunija tudi posle pomagala pri delu v Zenevi ter bo povetila vsa svoja prizadevanja miru. Spoštovanje neodvisnosti in teritorialne nedotakljivosti in kolektivne varnosti bo vedno naša vodilna misel. Kakor v preteklosti bomo tudi v bodoče oddaljeni od vseh ideologij, ki stremijo za tem, da ločijo narode v nasprotno labore.

Maniu in Mihalake

imenovana za senatorja

Bukarešta, 16. febr. AA. Kasacija je proglasila Mania, predsednika narodne kmetijske stranke, in bivšega predsednika iste stranke Mihalake za senatorja po njuni funkciji.

Banski svet

Obe večerjajni seji sta bili izpolnjeni za razpravami o šolstvu in učiteljstvu ter o prosvetnih zadevah

Ljubljana, 16. februarja

Na svoji dopoldanski seji je banksi svet davi napre, nadaljeval in konča razpravo o kmetijskem oddelku. Razvstilo se je šest govornikov, ki so se preostali od večerjaj. Govorili so skoraj izključno o lokalnih zadevah svojih srezov.

Nato je prišel na vrsto prosvetni oddelk banske uprave. Njegov načelnik dr. Sušnik je poročal o položaju šolstva in sploh prosvete v dravski banovini. Konec preteklega leta je bilo v banovini 860 osnovnih šol, od tega 13 zasebnih. Otroških vrtcev je bilo 54, od tega 10 zasebnih, zavetišč pa 19, od tega 11 zasebnih. 13 že ustanovljenih osnovnih šol je ni odprtih. Na osnovnih šolah je bilo 40% oddelkov, ki pa so imeli na razpolago samo 2816 učilnic, tako da je nad 1200 učilnic, v katerih imata pouk po dva oddelka. Učiteljev in učiteljic je bilo 4205, 358 učiteljev in učiteljic ni imelo svojih oddelkov (upravitelji, strokovni učitelji, docentenci itd.), pa je zato bilo nad 250 oddelkov brez učitelja. Pri tem pa je na drugi strani še 450 učiteljskih abiturientov in abiturientek, ki čakajo na namestitve. Učencev in učenek je bilo na osnovnih šolah 165.823, za 2144 več kot lani. Nemških in madžarskih manjšinskih šol je bilo 26 s 1431 učenci. Lani je banovina prispevala za popravila in gradnjo novih šolskih poslopij občinam okrog 2 milijona dinarjev. Šolam je priključeno 761 šolskih vrtov.

Poročilo obravnava dalje banovinske šolske zavode (gluhonemnice v Ljubljani, deško vzgajališče na Selu pri Ljubljani, zavod za slepe itd.), nato na prehaja na mešansko in srednje šolstvo. V banovini je 38 državnih in 8 zasebnih mešanskih šol z 271 oddelki in 9904 učenci. Letos bo ustanovljenih še 6 novih mešanskih šol. Srednjih in strokovnih šol je v banovini 28, od tega 18 državnih in samoupravnih ter 10 zasebnih. Na njih je bilo letos vpisanih 12.542 učencev in učenek.

Ljudskih univerz imamo v banovini 5, stalni gledališki 2, kinematograf 53, nad 2500 javnih in društvenih knjižnic s pol-druhim milijonom knjig. Društve je okrog 4500, radijskih narodnikov 15.000. Muzejev in sličnih zbirk je 16. Novih slovenskih knjig je lani izšlo 237. Listov in revij pa je izhajalo 207. Telesna vzgoja v šolah je še pomanjkljiva, tako da je mladina primorana se izvijati tudi v drugih telovadnicah. Sportnih klubov je bilo lani 71. Jadranska straža ima na šolah 600 organizacij s 63.000 člani. Rdeči križ pa 355 organizacij s 26.500 člani.

K razpravi o proračunu prosvetnega oddelka se je oglašilo 23 govornikov. Na dopoldanski seji se jih je zvrstilo 10. Večinoma so tožili o pomanjkanju poslopij za osnovne in mešanske šole, se čudili nad okoliščinami, da na mnogih šolah manjka učnih moči, a z druge strani je tako veliko število absolviranih učiteljev in diplomiranih filozofov nezaposlenih. Nekateri govorniki so tudi trdili, da učiteljstvo nima pravega stika z ljudstvom in starši. Zato šola in učiteljstvo ne dajo ljudstvu tistega, kar od njih pričakuje. Drugi zopet so opozarjali da se število kulturnih prireditelj čedalje bolj krči, ker so takse za nje previsoke. banska uprava naj posreduje, naj se znižajo. Poleg tega so vsi govorniki navajali tudi razne lokalne želje. Ob 13.30 je bila dopoldanska seja končana.

Razprava o prosvetnem oddelku je izpolnila še tudi večji del popoldanske seje. Skoro vsi govorniki so zahtevali, naj banovina še bolj podpira društva Prosvetne zveze in zlasti njihove akcije za gradnjo prosvetnih domov. Nekateri so se tudi popoldne pritoževali nad učiteljstvom, ki so mu očitali, da goji premalo stikov z ljudstvom. V vseh govorih so prišle do izraza tudi razne krajevne želje in potrebe. O pomenu Prosvetne zveze je obširno govoril novi član banskega sveta Miloš Staru in končno predložil spomenico glede povečanja radijske postaje v Ljubljani in zgraditve sporedne postaje v Mariboru. Dekan Anžić je zahteval, naj se nedejsski telovadni tečaj povzroči fantovskim oddelkom in naj se spremenijo določbe za katehetske nagrade. Odvetnik Vebie iz Novega mesta je napadal vodstvo tamonje gimnazije, rajhenburski župnik Tratnik pa zahteval večji vpliv cerkve na šole in šolsko upravo. Nekateri govorniki so zahtevali, da morajo učitelji redno zahajati v cerkev in izpolnjevati cerkvene predpise, da s'ne bodo dajali slabih vzgledov.

Malopred 19. uro je začel banski svet po kratkem odmoru razpravljati o tehničnem oddelku. Uvodno poročilo je podal načelnik inž. Skaberne. V preteklem letu so se predvsem nadaljevala še prej začeta javna dela, ker ni bilo sredstev za večja nova dela. Večina proračunskih sredstev pa je šla za vzdrževanje že gotovih cest in objektov. Način cestnega vzdrževanja se mora prilagoditi sodobnim zahtevam. Večjo pozornost je treba posvečati kakovosti gramozov in njegovi sposobnosti za cestne namene. Za modernizacijo banovinskih cest je bila ustanovljena posebna terenska tehnična sekcija. V banovinski upravi je bilo lani 1200 km banovinskih cest prvega, 2890 km banovinskih cest drugega reda in 30 km železniških dovoznih cest, skupaj torej 4120 km banovinskih cest. Občinskih cest je 18.500 km. Skupno je v banovini nad 22.600 km državnih cest. Nato naštevajo poročilo še razna vodna dela med drugimi regulacijo Ljubljane in Savinje.

Kaj je načelnik Skaberne predlaga svoje poročilo, je bila poccojnja seja oloog 20. zaključena. Nadaljevala se bo jutri ob 8.30 z razpravo o zadevah tehničnega oddelka.

Iz poštne službe

Beograd, 16. febr. p. V poštni službi so napredovali na svojih dosežanih mestih: za inspektorja 5. sk. dosežani višji kontrolorji Karel Mikar in Josip Tavek pri pošti v Celju ter Ivan Bregant pri pošti Beč L. za kontrolorja 6. sk. Josip Kopač pri pošti Ljubljana III, Anton Kroflič pri pošti v Celju ter Vekoslav Ceme pri pošti Maribor I. za višja tehnična kontrolorja 6. sk. Alojzij Jurjavčič in Julija Erker pri pošti Ljubljana I. za tehničnega kontrolorja 7. sk. pri poštni direkciji v Ljubljani pa Josip Čuček.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Po večni oblakno vreme po vsej kraljevini, z dežjem in snegom v večji severni polovici, kjer bo toplota padla.

Zagrebška: Nestalno, od časa do časa sneg ali dež, zmerno hladno.

Dunajska: V južnih Alpah sneg, temperatura se ne bo mnogo spremenila.

Sestanek rajhstaga

Berlin, 16. febr. AA. Nemški državni zbor se bo sestal 20. februarja ob 13. Na dnevnem redu bo samo Hitlerjeva izjava.

Reševanje Papanina v zastoju

London, 16. febr. AA. Ledolomca »Tajmir« in »Murmance« večerjaj nista mogla napredovati zaradi ledu, ki se je zbiral v ogromnih količinah. Letalo z »Murmance« je iskalo šotor pogrčanih znanstvenikov dve uri. Zaradi goste megle pa ga ni moglo najti. Ledolomca sta drug od drugega oddaljena 15 km.

Nova odložitve seje londonskega odbora

London, 16. febr. b. Seja podobora londonskega odbora za nevmesavanje v španske zadeve ki je bila že ovršeni teden enkrat preložena in ki bi se morala vršiti večerjaj je bila spet preložena od tega tedna. Nekateri člani odbora so namreč opozorili na težkoče, ki so zvezane z vpra-

Domaće vesti

• Nekateri naši naročniki včerajšnje številke Jutra niso prejeli prvo pošto, kakor ga običajno dobivajo. Ker ne zadene krivda na naše uprave in uredništva in ne krivda ne naše uprave in uredništva in da nam zakasnitve ne štejejo v zlo.

• Praznik četnikov. Na pravoslavni praznik Svetenja 15. februarja slavijo četniki svojo slavo, ker je na ta dan izbrunila Karadjordjeva vstaja. Društvo starih srbskih četnikov v Beogradu je slavilo svojo slavo v cerkvi Ružici in potem pred spomenikom vojvode Vuka, združene četnikov pod predstvom vojvode Koste Pećanca pa je prisostvovalo bogoslužju v Saborni cerkvi in je potem z vojaško godbo na čelu krenilo v Oficirski dom. Društvo starih četnikov slavi svojo slavo že 33 let. Nekaj let že brez orožja in brez vsakih znakov. Letošnje slavo se je udeležila tudi mati pokojnega vojvode Vuka na čelu sorodnikov velikih junakov, ki so se žrtvovali za domovino.

• 20. letnica zagrebske medicinske fakultete. Nedavno je minilo 20 let od prvih predavanj na medicinski fakulteti zagrebskega vsoučilišča. 20. letnica imenovanja prvih treh rednih profesorjev te fakultete pa bo šele 13. aprila. Predlog za njihovo imenovanje je poslala hrvatska vlada že septembra leta 1918. na Dunaj. Prvi doktor medicine je bil slovesno promoviran na zagrebskem vsoučilišču dne 28. februarja 1923.

TOCIMO 30 VRST

odličnih kolonjskih vod.
• VENUŠ SEDAŽ TYRSEVA U

• Promocija. Včeraj je bil promoviran na univerzi v Zagrebu za doktorja vsega zdravilstva g. Viktor Volčjak iz Virmas pri škofji Lokl. — Čestitamo!

• Razpis natečaj. Centralna uprava združenja rezervnih oficirjev v Beogradu razpisuje tri nagrade za osnutke diplome za ustanovitelj, častne in podporne člane. Prva nagrada znaša 2.000, druga 1.000, tretja 500 din. Natančnejša pojasnila se dobe pri pododboru združenja rezervnih oficirjev v Ljubljani, Kongresni trg 1./II. v torek ali petek od pol 19. do pol 20.

• Zborovanje interniranec. V soboto 19. t. m. ob 10 dopoldne bo v veliki dvorani kr. banske uprave v Novem Sadu zborovanje bivših interniranec, političnih kazencev in talcev iz Vojvodine. Pred konferenco bodo imeli delegati 18. t. m. popoldne v dvorani srbske cerkvene občine pri saborni cerkvi.

• Pri hemoroidih, bolečinah v križu. Zastoj krvi v jetrih in nezadostnem izločevanju iz žolča, nastale zaradi zapeke, se dosežejo z naravno »Franz-Josefova« vodo odlični uspehi Bolniki uživajo preizkušeno »Franz-Josefova« grenčico, ki se tudi pri pogostejši uporabi dobro obnese.

Opis: 19. t. m. 1938/39

• Karitativno delo rotarskih klubov. Pred kratkim smo poročali, da je rotarski klub v Ljubljani daroval iz lastnih sredstev 5.000 Din kot temeljni kamen posebnemu skladu za oskrbo polihabljenih dece. S prispevki članov je ta sklad narasel na 20.000 Din, ki bodo služili kot osnovna glavina snuječemu se društvu za pohabljenih otrok. Tudi ostali rotarski klubi v državi posvečajo otrokom posebno skrb. Za Božič je klub v Karlovcu popolnoma obdelal 24 otrok, v Pančevu 12, v Vukovaru 15, v Nišu 16, v Novem Sadu nekaj srednješkolskih dijakov i. t. d. Klubi v ostalih mestih so poklonili primarne zneške raznim karitativnim društvom, ki skrbijo za siromašna otroka, ali pa šolskim oblastvom. Zlasti obsežna je karitativna akcija subotičkega kluba, ki že od jeseni podpira 100 revnih družin s preskrbo kuriva in hrane.

• Moderniziranje naše civilne aviacije. Za našo civilno letalstvo so v zadnjem času nabavili iz Anglije in Nemčije nekaj novih letal, ki lahko med letom kolese; poleg tega v trup in tako zvišajo brzino. Nedavno so na zemunskem aerodromu preizkusili poljski bolničarski aeroplan, ki ima poleg posadke in zdravniški prostor za dva bolnika ter dobro založeno karno. To zdravniški službi posvečeno letalo lahko med letom spušča na zemljo z vrtili in druge predmete. Dobro uspehi poizkusi z modernim bolničarskim letalom so zavzeli vodstvo naše aviacije za nabavo takih letal. Za civilno zrakoplovstvo bo državna podpora znašala letos 23.900.000 din. Za osebne izdatke odpade od tega okrog 730.000 din. Laneka državna subvencija civilni aviaciji pa je znašala okrog 7.300.000 din.

• Na ples vabi predpust. Z užitek plesete, če negujete telo in noge s Sanopedom, ki odpravi tudi vonj po potu. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Drogerija Jančigaj, Ljubljana, Dov. Min. nar. zdr. 31316.

• Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite Jutra na prazen želodec kozarec naravne Franc. Jožetove grenčice.

• Novi telefonski imenik. Pošta uprava bo v kratkem izdala nov uradni telefonski imenik za l. 1938. Zato obvešča telefonske naročnike, da s pisмено kolikovan vlogo zahtevajo spremembo besedila, pod katerim so uvrščeni v zadnjem uradnem telefonskem imeniku. Ta sprememba se izvrši proti plačilu pristojbine 5 din. Enkratna in dvakratna uvrstitev naročnika v imeniku je brezplačna, za vsako nadaljnjo uvrstitev se pa plača pristojbina 10 din. Številka telefona, ime in priimek naročnika, poklic, stanovanje in ostalo lahko zavzema v imeniku največ štiri tiskane vrstice. Ker je imenik samo službeni spisak naročnikov po abecednem redu, so ti lahko uvrščeni le pod svojim imenom ali naslovom, tveče, ne morejo pa biti uvrščeni pod poklicem ali pod imenom kakšnega prodajnega predmeta (td. Podrobnejša navodila glede tega se v čl. 42 letih pravilnika. Kdor torej želi kako spremembo v telefonskem imeniku, naj takoj, najkasneje pa do konca tega meseca, zaprosi s pismeno kolikovan vlogo pri svoji pristojni pošti (v Ljubljani in v Mariboru pa na glavni pošti), kjer tudi lahko dobi vsa potrebna pojasnila.

• Nov grob. V Trebnjem je v starosti 75 let umrla ugledna gospa Terezija Tomičeva. K večnemu počitku jo bodo spremenili jutri ob 10 Blag. j. spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Slovo Kitajcev od Splita. Ko je zagoreni angleški parnik »Shooter Island« zapustil splitsko pristanišče, se je zbralo mnogo domačega prebivalstva ter se ljubiznivo poslavljalo od kitajske posadke. Splitski dnevnik »Nova Doba« je dobil pismo od nekoga kitajskega mornarja, v katerem je navedeno, da so se kitajski mornarji zaradi tega uprli, ker so preprečeni da je ladja v službi Japoncev. Pismo je zaključeno z željo, naj se to objavi kar je »Nova Doba« tudi storila. Kitajskega oficirja in kitajskega strojnika sta zamenačila, kakor smo že javili, dva naša pomorca, doma iz Splita, na mloso prvega strojnika pa je prišel avstrijski državljani Kunza, ki se je udeležil v Splitu, kjer se je nedavno oženil. Od Splita do Port Saida bo plul parnik kakih 5 dni in tam se bodo izkrcali vsi kitajski mornarji.

• Ugotovitve zagrebskih avtomobilistov. Na 14 glavni skupščini avtomobilskega kluba v Zagrebu so poročevali naglašali, da je Zagreb turistično izoliran od ostalega sveta zaradi zelo slabih cest. Klub zahteva, naj se ustanovijo fond za vzdrževanje cest v sedežih banov in naj se njihovi dohodki uporabijo samo v banovini in ne pošiljajo več centralnemu cestnemu fondu v Beograd. V sprejeti resoluciji je navedeno, katere ceste je treba čimprej popraviti. Pri najslabšem stanju cest je bila lani pri nas cena za pogonski material avtomobilov najvišja v vsej Evropi. Vrhu tega je ta cena po pokrajinah še različna. Klub ni mogel lani zaradi slabih cest v okolici Zagreba prirediti nobene sportne vožnje.

BOUVIER

VINO V STEKLENICAH

GORNJA RADGONA

• Popravite po poplavi porušeni most! Iz Crensovec v Prekmurju nam pišejo: Pri zadnji veliki poplavi je Mura odnesla most na enem svojih rokavov pred gibinskim mostom. Se vedno je onemogočen promet iz Crensovec preko gibinskega broda proti Strigovi in Sv. Martinu. Zima gre h koncu, prometna živahnost je vedno večja, poleg tega so začeli ljudje delati v gozdovih ter spravljati gnoj na njive. Delo je sedaj onemogočeno ter čakajo s posekanimi drvili, da se bodo moredaj zganili in napravili most. Se vedno se prereka, kdo mora most napraviti: ali občina Crensovec ali G. bina. Ponovno pozivamo sreski načelstvi, da rešita zadevo tega mostu, pa naj ga financira katerega občina ljudumerskega ali lendavškega sreza. Mislimo, da je bilo časa za premišljevanje že dovolj, zdaj začnimo graditi!

• Nebrečna vas Sretnica. Mala hercegovaška vas Sretnica, 16 km daleč od Mostarja, v kateri je požar zahteval 29 človeških žrtve, ne zasluži več svojega imena. Po pravem bi se morala zdaj imenovati Nesretnica, zakaj v njej ni doma, kjer ne bi tvegali za tako žrtvico strahne nesreče. Te dni bodo porušili zadnje ostanke Rožičeve hiše v kateri je med svatovanjem izbruhnil požar. V Mostarju se je že ustanovil odbor, ki bo zbiral prispevke za revne svoje žrtve katastrofe. Tam, kjer je stala nesrečna hiša, pa bodo postavili vaščani sam skromen spomenik.

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo 3

• Cesta od Apatina do dunavskega pristanišča. Občinska uprava v Apatinu je sklenila zgraditi moderno cesto do pristanišča na Dunavu. Stroški so preračunani na 400.000 din. Apatinsko pristanišče je zelo važno, ima velik blagovni promet. Apatin sam pa je središče izvozne trgovine. Občina bo tudi vložila prošnjo, naj se poleg dotedanjega mešanske šole ustanovi gimnazija.

• Veliki nagradni natečaj detjega carstva v Zagrebu za dec. in odrasle. List »Pričalo« mladinske družbe Ovomaltine razpisuje velik nagradni natečaj, ki vsebuje 50 nagrad. Glavne nagrade so: novo kolo, nov fotografski aparat, velika ročna klavirska harmonika, ročna ura in zlato nalvno pero. Obrnite se še danes na uredništvo lista v Zagrebu, Vodnikova ulica 11, ki vam da vsa pojasnila.

• Veliko tihotapska družbo so razkrinkali v Bjelovaru ter ugotovili, da je napravila monopolisti upravi in nskaterim trgovcem škodo za več stoisočakov. Precej škode sta pretrpela manufaktura trgovina Skitner in Zunič ter trgovci Herstein. Nekateri uslužbenci tihotapske družbe so zaprti. Vsega sku pa so zbrali desletnih kakih 20 oseb. Med njimi je tudi neki otčinski uslužbenec, v tihotapsko afero pa so bile zapletene tudi še bolj znane in važne osebnosti.

Iz Ljubliane

• Predavanje univ. prof. dr. inž. Milana Vidmarja o temi: Med dvema dolomatske vrsti pod okriljem Kluba absolviranih trgovskih akademikov v ponedeljek, dne 21. t. m. v veliki dvorani Trgoveške akademije. Sloves predavatelja ne samo kot znanstvenika na polju elektrotehnike ter kot šahovskega velenostira in pisca knjig (Moj pogled na svet, Oslowski most, Med Evropo in Ameriko), marveč tudi kot treznega, preoblevalca sodobnih gospodarskih dogajanj, obeta predavanje, ki bo več kakor zanimivo. Vljutno so vabljeni k predavanju vsi, ki se zanimajo za sodobna vprašanja. Vstop prost.

• Koncert Brovskoga. Drevi ob 20. bo v veliki Filharmonični dvorani eden najinteresantnejših letošnjih koncertov. Nastopil bo slavni pianist Aleksander Brovski, ki je znan po vsej Evropi kot odlični koncertni pianist in klavirski pedagog. 10 mesecev v letu je stalno na koncertni turneji in v tem času odigra kakih 200 velikih koncertov, nekaj časa pa posveti učiteljevanju na kolegiju v Londonu. Z veseljem povdarjamo da vlada za njegov koncert v našem mestu precejšnje zanimanje, zato vabimo občinstvo, da s kupi vstopnice že v knjigarni Glasbene Matice, kjer se dobe od 8. do 12. in od pol 15. do pol 19. ure.

DUNAJSKE MELODIJE

DAS WIENER FIAKERLIED

in svoji najboljši

Leo Slezak

dosedanji

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15

KINO UNION, tel. 22-21

VSAK SE BO ZABAVAL

IN OD SECA NASMEJAL!

pri veseli Rob. Stolzovi opereti

vedrega humorja, glasbe, petja

in prijetne dunajske domač-

nosti. Lizzi Holzschuh, R. Carl

u. Na prihodnji javni produkciji gojenev ljubljanskega drž. konservatorija, ki bo v ponedeljek 21. t. m. nastopilo gojenec solopesevke oddelka iz šole ravatelj Betetta, prof. Lovševine in prof. Trostove. Iz klavirskega oddelka prof. Lipovska in Janka Ravnika, iz violinskega oddelka prof. Šlaisa in iz oddeka za instrumente prof. Karasa in Korosca. Produkcija prinaša zelo raznovrstne, slikoviti spored, ki bo zanimal pač vsakogar, ki pazno zasleduje glasbeni razvoj naše mladine. Podrobni spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice.

u. Rezervnim oficirjem se naznanja, da se bodo v bodoče izdajale nove železniške iegitimacije, kakor tudi stare podajšavale pri ljubljanskem vojnem okrožju le onim rezervnim oficirjem, ki se pri tej komandi vodijo v evidenci. Vsi ostali rezervni oficirji naj to zadevne prošnje vlagajo pri pristojnih vojnih okrožjih. Pododbor UROIR v Ljubljani sprejema od uradnih urah stare železniške iegitimacije ter preskrbi vsem rezervnim oficirjem podajšavne iste istih vsak petek v tednu. Nove železniške iegitimacije pa dōbe rezervni oficirji vsak prvi petek v mesecu. Uprava pododbor.

u. Kako pomagam otroku pri učenju. To predavanje bo drevi ob 20. na šentjakobski šoli. Predava v točaju Vzgoja matere profesorica Dora Vodnik.

DEANNA DURBIN,

je nova filmska zvezda, o kateri pravi svetovna kritika, da je poje kakor slavček.

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

TRI ZLATE DEKLICE

Ne zamudite te izredne prilikožnosti.

je nova filmska zvezda, o kateri pravi svetovna kritika, da je poje kakor slavček.

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno kar predvaja film

Sredozemlje in sredozemski človek

Ljubljana, 16. februarja. Na skupnem predavanju, ki sta ga priredila slovi Prirodoslovno društvo in Jadranska straža, je predaval v lastnih dvorani g. dr. Valter Bohinec o vplivu Sredozemlja na človeka.

Različni so vzroki, da smatramo Sredozemlje, ki se nahaja med tremi kontinenti in skupaj z morjem meri sedem in pol milijonov m² za enotno ozemlje. Nič skupnega nimata navidez španski polotok in Palestina. Italija je popolno nasprotje Barke. V celoto veže vse te dežele predvsem morje. Nikjer se kontinenti tako zelo ne približujejo kakor prav ob Sredozemskem morju.

Najvažnejši del Sredozemlja leži v reliefu največje razčlenjenosti in razgibanosti. Ta razgibanost se izraža v potresih in izbruhih ognjenikov. Nadalje se kaže enotnost Sredozemlja v njegovem rastlinskem in podnebju. Ta enotnost nam daje predvsem pravico da govorimo o Sredozemlju kot o posebnem geografskem pojmu.

Sredozemsko podnebje je blago, z znanimi vetrovi burja in mistrailom z menajčim se deževjem in sušo. Podnebju se je morala prilagoditi vegetacija. V splošnem je Sredozemlje brez gozdov prevladuje grmičevje, nasadi oljke, pomaranče. Enotnost ozemlja je morala nujno vtisniti tudi sredozemskemu človeku skupne poteze

v njegovem značaju. In v resnici tvorijo vsi prebivalci Sredozemlja harmonično celoto.

V vseh časih je morje privlačilo narode, ki so živeli ob njegovih obalah. Od morja je v prvi vrsti odvisen tudi sredozemski človek. Število dobrih pristanšč ob Sredozemskem morju gre v tisoče. Po njem se razvija krajevni in svetovni promet, saj vodi po njem tudi suška proga, svetovna prometna pot. Le škoda, da nestanovitno zimsko vreme tako rado ovira promet po Sredozemskem morju. Sredozemski človek je odvisen nadalje od površja zemlje. Kultura, ki sega ponekod zelo visoko, tudi v višino čez tri tisoč metrov, gre drugod komaj nekaj sto metrov visoko. Posebno važnost predstavljajo ognjeniki, saj lava ko razpade, tvori najbolj rodovitno zemljo. Tako ni nič čudnega, da je podnožje Etna pravi vrh Evrope. Povsem drugačen je pa vpliv potresov. Kalabrijski potres v 18. stoletju je porušil 109 mest in vasi; 1908 leta je mesinski potres zahteval smrti 83 tisočev ljudi. Ravno v potresih je iskati vzrok kulturne in gospodarske zaostalosti ter tako velikega praznovanja nekaterih predelov Razumljivo je, da to periodično uničevanje lastnine in nemožnost obrambe nad vse kvarno vpliva na človeka, zmanjšuje v njem življenjsko silo in voljo do trajnega ustvarjanja.

Kak je vpliv podnebja na sredozemskega človeka? V poletnem času vlada po vsem Sredozemlju suša in sicer je tem trajnejša, čim bolj gremo proti jugu. Posebno mesto zavzema tu borba za vodo. Ženske nosijo v značilnih vrčih vodo iz vsakega vodnjaka, poznamo pa tudi cele vlake in ladje za vodo. Vodnarji so pri teh ljudeh v posebnem spoštovanju, oni podeljujejo in ohranjajo življenje.

Vplivi prirode na človeka se uveljavljajo v njegovih bivalističnih Povsod v Sredozemlju primanjkuje lesa, zato so hiše večjoma grajene iz kamna in se tako organsko prilagajajo kameniti pokrajini. Tak tip domov najdemo povsod v Sredozemlju, zato je zgrešeno, če govorimo o zgolj italijanskem vplivu pri stavarstvu. Pod vplivom podnebja so v Sredozemlju nastala skoraj izključno le velika mestna ali vaška selišča. Tu ljudje ne bivajo drug ob drugem, temveč drug nad drugim. Ozke, visoke ulice, ki dajo v vročem poletju dovolj hladu, pozimi pa branijo dostop vetrovom, so značilne za sredozemsko mesta.

V mestih, kjer vlada katoliška cerkev, so značilne cerkve z mogočnimi zvonomi, do čim so v vodni pravoslavni pokrajini značilni samostani, ki pa so daleč od prometa.

Nujno mora imeti sredozemski človek v psihološkem in socialnem oziru povsem svojevrsen značaj. Pri njem najdemo intenzivnejše sožitje, družabno življenje je

močno razgibano, vse zasebno življenje se odigrava več ali manj v javnosti. Kavarni so kar na cestah, za mizami sede moški, ki živahno politizirajo. Zaradi dnevne vročine se pravo življenje začne šele ponoči. V Sredozemlju je doma karneval, poznajo ga prav samo one pokrajine, ki so bile nekoč pod rimsko vlado. Značilno za Sredozemca je več ali manj okrutno ravnanje z živalmi; sredozemski človek se čunja iz življenja, on ni del narave, temveč njen gospodar; njemu bik ni žival, temveč utelešena nevarnost, ki jo je treba premagati. Priljubljena je pri njih mačka. Morda pa marsikdo le ne ve, da so imeli Rimljani namesto mačk kake po hišah da so jim lovile miši. Sredozemski človek je nagnjen k brezdulju, naglice ne pozna, časa ima vedno dovolj.

Vpliv narave se uveljavlja tudi v obleki, ki mora biti lahka, zračna, da varuje človeka pred vročino. Tudi prehrana je svojevrsna. Mesa in vina uživajo malo; glavna hrana jim je kruh in močnate jedi, ribe, sočivje in južno sadje, za zabelo jim služi olje.

V koliko smo mi Sredozemci? Čeprav sega Jugoslavija daleč v Sredozemlje, je vendar po gorovju odsekana od tega, tako da spada v pravo Sredozemje pri nas le ozepek pas ob morju. Slovenci smo v njem zastopani samo od Sv. Ilvana do Pirana, čim bolj v notranjost pa gineva pri nas vpliv Sredozemlja.

NAJNOVEJŠA PRAVLJICNA SENZACIJA ZA STARO in MLADO

9 velikih risanih in barvnih filmov:

SLAVNI MORNAR POPAJ IN DRUGI...

Kino Matica 21-24

u. Odlično uspela akademija gimnazijcev. Podmladek Jadranske straže na III. državni realni gimnaziji je v nedeljo popoldne priredil akademijo. V okusno okrašenih telovadnici gimnazije za Bežigradom se je nabralo polno občinstva. Največ je bilo svedca srednješkolske mladine, saj je bil namen prireditve, da se z dohodki odpošilje na morje večje število siromašnih dijakov. Deški zbor je pod vodstvom prof. Švajgerja zapel himno J.S. Predsednik PJS osmošolce Slavo Dular je v pristrnem nagovoru orisal dolgoročni namen akademije. Vsa dvorana je pozdravila mladega kralja. Z arjo iz »Tosce« je nadarjeni tenorist šestošolce Božo Grošelj delil ogromno odobravanja. S harmoniko je prišel na oder osmošolce Stanok Počezek in je sila spretno zaigral dva komada Lovrenčičeve pesem »Naša zgodovina« je osmošolce Marijan Berger recital tako občuteno, da si je na mah pridobil simpatije. Ko se je dvorana pomirila od odobravanja, je sedmošolce Miloš Zargi zaigral Chopinov »Nocturno«. Nato so harmonisti zapeli dve pesmi iz velikega filma »San Francisco« šestošolce Jože Tiran je lepo zapel Vilharjevega »Mornarja«, nakar je še nastopil kot profesor zgodovine in žel vse odobravanje. Šolski oktet je z vso nabraščeno zapel Inapčovo »O mraku« in Jenkovo »Oh večerni uris«. Za zaključek je vsa dvorana zapela državno himno. Po sporedu je Adamičev jazz skrbel za dobro voljo in za ples. Častni damski komitè, ki mu gre topla zahvala, je imel polno roko dela pri bifeju. Vse, ki so pripomogli k popolnoma gromotnemu in moralnemu uspehu akademije, se PJS na III. državni realni gimnaziji iskreno zahvaljuje. Čuvajmo naš morje!

u. V počestčenje spomina pok. Jožeta Perčeta je namesto venca poklonila občitel Prunkova 100 din Družbi sv. Cirila in Metoda. Denar je pri blagajni »Jutra«.

Tri krogle kruha, ena krogla slanina, ena žlička ruma...

Pred osmimi meseci so letala odžila skupino štirih ruskih polarnih junakov na veliko plavajočo ledno ploščo v bližini Severnega tečaja. Prostovoljno so se bili javili, da bodo prebili leto dni na tej plošči in vršili znanstvena opazovanja. Od tistega časa poluje ta plavajoča znanstvena opazovalnica v toki Ledenege oceana proti jugu, v zadnjem času jo je zagrabila vzhodna grenlandski morskari tok in jo vodi vzdolž vzhodne grenlandске obale proti Atlantskemu oceanu. Vse to pot opravlja med drugimi plavajočimi lednimi ploščami. Nje položaj je mogoče stalno zaledovati, kajti Papaninova skupina je razen z živili in znanstvenimi pripomočki opremljena seveda tudi z vsemi pripomočki, ki jo voževo z ostalim svetom: z radijsko sprejemno in oddajno postajo. Razen tega ima v svoji sredi najboljše radiotelegrafista na svetu, Krenklo. Odprava je zaslala v zadnjem času v težak položaj in sedaj poskušajo vse, da bi jo iz tega položaja rešili. Kakor je videti, bo to uspelo.

Tako pa ni bilo vedno. Neprostovoljnih brodarev na lednih ploščah je bilo v teh krajih že v prejšnjih časih nekaj, svet pa je zvedel o njih šele tedaj, če jih je kakšno naključje rešilo. 1830. je polarno ledovito stanilo in večinoma znežalo nič manj ne-

go 20 kitolovskih ladij in njih posadke, skupaj kakšnih tisoč mož, so taborile mesec dni na plavajočih ploščah, dokler se niso mogle rešiti z ladjami, ki so se končno osvobodile lednega objema. Podobno potovanje kakor Papaninova skupina in celo po isti poti je napravila pred 70 leti posadka neke polarne odprave, samo da v še huših okoliščinah. V poletju 1869. sta dve ladiji, »Germania« in »Hansa«, ostavili pristanišče Bremerhavnu, da bi raziskali Arktiko. Sredi septembra je »Hansa« zaledenela, ob koncu septembra je bilo vsem jasno, da bodo morali prezimiti v ledu in ker je kapitan videl, da ledovje ladiji priti s pogubo, je dal vse uporabne stvari spraviti z ladije na led. Iz briketov, snega in leda so zgradili stanovanjski prostor in shrambe za živila, kurivo, obleko in orodje. 19. okt. je postal pritisk ledovja tako silen, da je ladijo res znežalo, dva dni pozneje se je potopila. 237 dni je trajal nato vožnja na plavajočem ledu, ki o njej nekje udeležencev tako le poroča:

»Od 10. okt. dalje je plulo 14 mož na velikem lednem otoku s polarnim tokom, ki spremlja vzhodno obalo Grenlandske in vodi plavajoči led mimo nje proti jugu. Nič manj nego 237 dni so morali prenašati grozno vožnjo skozi vihar in noč, skozi megle, sneg, mráz, sredi lednih plošč, ki so

skripale druga ob drugo, in v neprestani nevarnosti pred mogočnimi lednimi gorami, ki so segale globlje v polarni tok in so si kakor siloviti parni plugi z nezadržno silo krčile pot skozi zmešnjavo plošč.

Ledna plošča, ki je merila prvotno 2 kvadratni milj, se je lomila v čedalje manjše kose, neke divje noči pa je nastala razpoka pod hišo in velik del živil, odej in oblečil ter kuriva je šel v izgubo. Živila je bilo treba oditi z vso skrbjo odmerjati. Lglo ladijskega konvosa so uporabljali kot tehtni co in krogle za puške kot uteži. Tri krogle kruha, ena krogla slanina in čajno žličko ruma so dobivali ljudje dal časa kot vsakdanji obrok, dokler ni postal še ta prevelik.

Nazadnje je plošča postala tako majhna, da se je v prostem vožnju zibala kakor ladija. Grozilo je, da bo popolnoma razpadla. Treba jo je bilo ostaviti s čolni. Po Britedenski vožnji in neizrekljivo težkemu boju s plavajočimi ploščami je možem nazadnje uspelo, da so dosegli obalo ob južnem vogalu Grenlandije in da so potem prispeli do škimskih naselbin zapadnega dela te dežele.

Takšne so nevarnosti, ki so pretile v zadnjem času in že prej večkrat tudi Papaninovi skupini.

Švicarsko vozilo za smučarje

V švicarskem Villarsu se smučarji prevažajo na teren s takšnimi vozili, ki jim prihranijo mnogo truda

Skrivnosten umor na Angleškem Najdeno človeško truplo brez glave

Scotland Yard se bavi ta čas z umorom, ki sliči po svojih okoliščinah kakšnem napetemu romanu Conana Doylea. Pred nekaj dnevi je odkrila policija pod Hawskim mostom na reki Severn človeško truplo, ki je moralo ležati v vodi kakšnih štirinajst dni. Nekaj pozneje so našli v reki zgornjo človeško okončino, ki ji je manjkala roka. To so morali storilci odsekati. Policija je dala nato dno reke raziskati po potapljačih in ti so na-

šli lovsko puško, ki je morala v vodi ležati isto tako kakšna dva tedna.

Sprva niso odkrili ničesar, kar bi moglo to skrivnostno zadevo kako pojasniti. Potem pa so odkrili v Cheltenhamu truplo enega najelegantnejših in najboljše plačanih plesalcev odličnih hotelov londonskega zapada, in sicer v stanovanju njegove matere. Mladi mož se je imenoval Byron Smith.

Njegova mati je bila nameščena že nekoliko mesecev kot bolniška strežnica žene nekega kapitana Williama Bernarda Butta, ki je bila težko bolna. Med božičnimi prazniki je bil Byron Smith gost v tej hiši. Kakšne tri tedne tega je kapitan Butta s svojim avtomobilom zapustil Cheltenham. Ženi je dejal, da se popelje okrog Anglije. V nekoliko dneh bi se moral vrniti, toda odtlej je izginil brez sledu.

Neki sofer je izpovedal, da ga je videl pred kakšnimi dvema tednoma ob Hawskem mostu. Policija sedaj domneva, da je med njegovim nastankom, med Smithovo smrtjo in med truplom brez glave, ki so ga odkrili v reki Severn, kakšna zveza.

Niagarski most

Ameriški delavci odstranjujejo sloviti železni most pod Niagarskimi slapovi. — Konstrukcija je zaradi močnega pritiska zaledenelih slapov zgrmela v globlino

MNOGO JE SREDSTEV za pranje, toda

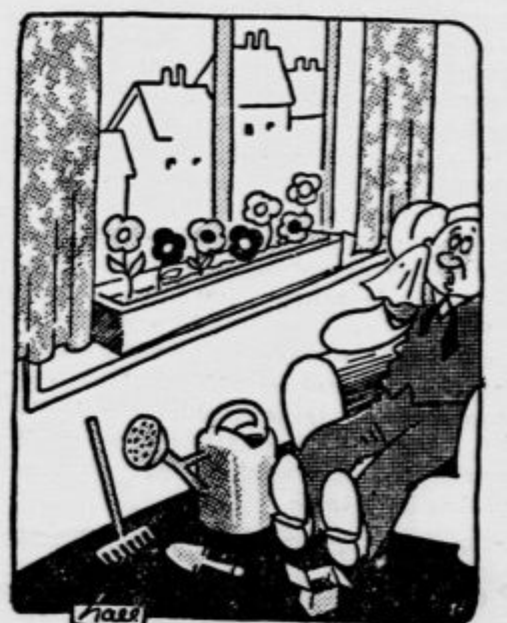
»PERION«

je samo eden! — Odlično opere.

A NEKDOTA

Eden se je vračal iz Zeneve in je v Parizu obiskal »novega« ministrskega predsednika Chauteampa, s katerim sta si dobra prijatelja. »Čestitam vam k četrtemu imenovanju za ministrskega predsednika,« je dejal Eden, »vidi se mi, da boste prekosili še Briandov rekord!« — »Upam, da ne,« je odvrnil Chauteamp. »Svoje deželo imam preveč rad. Srednjeverstno ministstvo, ki veda dvajset let, bo deželi bolj koristilo nego dvajset sijajnih ministrstev, ki bi vladala po eno leto.«

VSAK DAN ENA

»Nič ni prijetnejšega, kakor zaslužen počitek po temeljito opravljenem delu...«

Novost francoske Code civil

V Franciji revidirajo zdaj Code civil, ki velja od Napoleonovih časov do danes. Velja pa posebno sprememba ki se tiče patrimonijata. Pri poročnem obredu pred francosko oblastjo so se doslej izgovarjale besede: »Zena je dolžna možu pokorščino«. Za naprej se bo namesto teh besed uporabljal stavek: »Mož je poglavar družine«. Ta formula se je že začela praktično izvajati. Posledica tega bo, da bo imela v bodoče Francozinja svoj bančni račun brez privolitve svojega moža, veljavni pa bodo tudi njeni podpisi na čekih in oporokah, kar doslej ni bilo pravomočno.

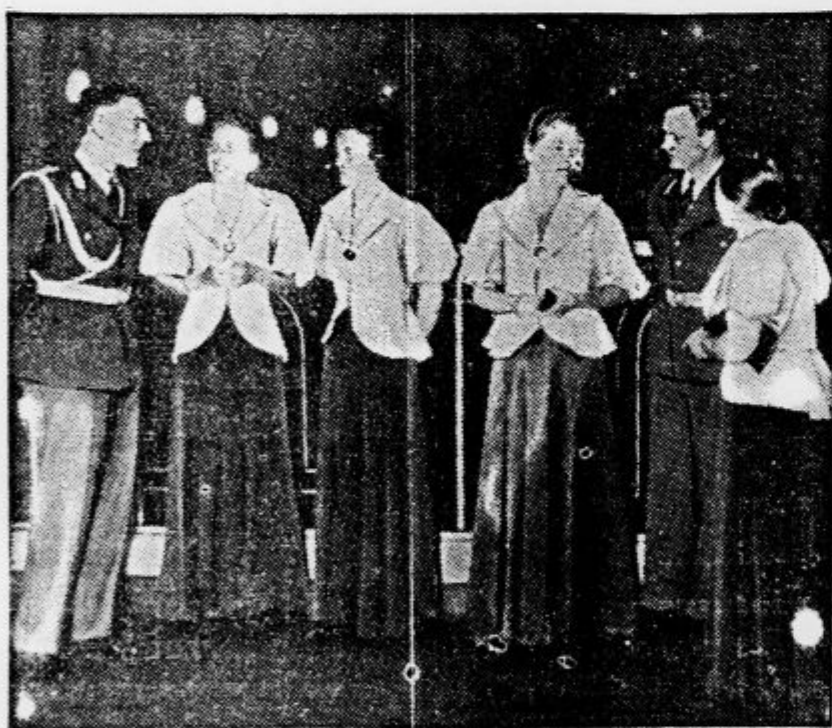
Mussolinijeva kava za Nemčijo

V hamburško pristanišče je te dni pripelala tovorna ladja z 92.500 kg abesinske kave iz Hararja v Afriki. Mussolini je poklonil to kavo nemški zimski pomoči.

Nabor višjih ameriških častnikov

Ameriški minister za vojsko in mornarico je izdal ukaz, da se mora 250 višjih častnikov ameriške vojske podvreči zdravniškemu pregledu zaradi ugotovitve, če so sposobni za aktivno službo. Ta akcija je v zvezi z dalekosežnimi spremembami v ameriški vojski, v katero uvajajo zadnji čas mlajše osebe.

Nemška dekleta v uniformi

Današnji, režim v Nemčiji skuša uniformirati vse, celo ženske. Na recepciji Hitlerja Trampusa v Berlinu so se mlade Nemke prvič pokazale v nacistični obleki

Politika v nebesih...

Salvador de Madariaga, znani španski politik, ki živi v Londonu, je napisal dramsko delo z naslovom »Elizajska polja«, ki doživlja v Parizu pravkar velike uspehe. To delo španskega filozofa, pisatelja in politika se odigrava na Olimpu, kjer se velikani duha pomenjujejo o vsakovrstnih problemih. Prvo dejanje se zaključuje n. pr. z debato o Društvu narodov na sledeči način:

Pacifist:

Vojna! Vojna! So tudi drugi vzroki vojne razen mene.

Goethe:

Gotovo. Toda Evropa se je začela pravkar spoznavati. To je pokazalo vendar Društvo narodov.

Pacifist:

Popoln poraz!

Goethe:

Ali bi bili pripravljeni, da ostavite pacifzem po prvem porazu?

Pacifist:

Saj sem vendar prepričan o njegovem končnem uspehu!

Goethe:

Uspeh Društva narodov je ob koncu vendarle siguren!

Napoleon:

Kako more pameten mož, kakršni ste vi, gospod minister Goethe, verjeti v takšen nesmisel?

Goethe:

Preseneča me, gospod general, ko vas slišim govoriti proti miru. Z vojno nazadnje niste imeli tako dobrih izkušenj.

Napoleon:

Civilizacija temelji na nasilju.

Washington:

Ugovarjam, cesar! Civilizacija temelji na veri. Ali mislite, da so se dajali vaši grenadirji pobijati zato, ker so uporabljali nasilje?

Napoleon:

Moja vojska je ustvarjala civilizacijo. Ustvarjala pa jo je na podlagi nasilja.

Washington:

Vaša vojska se je imenovala vera. Vera v Francijo.

Napoleon:

Vera ni nič brez topov.

Washington:

In topovi niso nič brez vere.

Voltaire:

Vprašujem se samo to, gospod predsednik, čemu ni potem vaša dežela članica Društva narodov?

Washington:

Zato ker sem jaz demokrat.

Voltaire:

Kakšna čudna utemelitev!

Washington:

I vendar je tako. Biti demokrat pomeni resnično verjeti v demokracijo. Mi ameriški demokrati ne razumemo, kaj vse prenešajo evropske demokracije. Z njimi nečemo imeti nobenega opravka...

Hude ure dunajske vlade

Avstrijski kancelar dr. Schuschnigg, ki se je prošil teden sestal s Hitlerjem

Po ovinkih do zakona

Začelo se je s poljubom, končalo pa s poroko...

Da more poljub voditi do zakona, ni nič posebnega. Včasih pa postane vsa stvar malo bolj zapletena, kakor je bilo to v primeru nekega mladega zdravnika iz Chica, ki je sklenil, da se po poljubu poroči z dekletom, katero je poljubil — a samo zato, ker bi ga ta poljub drugače preveč stal...

Dekle je prišlo k zdravniku v sprejemni uri. Tako sta se seznanila in pozneje sta se pogostoma srečavala. Mladi zdravnik je odkor priznaval, da mu je v veselje sprehajati se z mlado damo in se z njo pogovarjati. Razmerje pa je bilo povsem platonično, do tistega trenutka, ko...

Bilo je lepega dne v zgodnjem poletju, ko je prišla mlada dama na sestanek v posebno mični obleki, tako da je bila videti kakor mlada boginja. Ne glede na to, da je bil svetel dan in da sta bila na precej živahnem kraju, se je dal platončni družabnik in prepričani sramežljivci do tega, da je mladi dami pred očmi vseh ljudi pritisnil na rožnato lice poljub. To je bilo presenečenje ki mladi dami, kakor je bilo videti, ni bilo baš proti volji.

Pozneje je namreč navajala razgovor, sprva bolj prikrit, potem čedalje očitnejše na zakon. Toda mladi zdravnik za to snov ni kazal nobenega zanimanja. Njegovo pozornost je zbudilo šele to, ko mu je mlada

dama ogorčeno povedala, da je neka zgodbena teta tistega dne opazovala tisti poljub in da je o njem pripovedovala že vsepovsod. Ko pa prepričanega samca tudi to ni pripravilo do tega, da bi se z dekletom poročil, ga je nenadno tožila za odškodnino poldruga milijona dinarjev, češ da je nje dobro ime proč.

Pravda je kazala zanj slabo. Plačati bi moral, čeprav ne baš poldrug milijon dinarjev. Bilo bi pa še vedno dovolj. In da bi se izognil obsojdi, je smatral v dvajseti uri za pametnejše, da je mladi dami pred sodni ki ponudil zakon. Sprejela je stvar na lico mesta.

Rumunski denar za volilno propagando

Rumunske finančne oblasti so te dni zaposlene z množstvenimi revizijami državnih blagajn. Preiskava po padcu Gogove vlade je namreč pokazala, da je fašistični min. predsednik določil velikanske vsote za volilno propagando, ki naj bi prinesla njegovi vladi večino in zmago. Novi rumunski kabinet je odredil, da morajo prefekti in župani položiti natančne račune, kam je šel denar ki ga jim je dal kabinet Goge na razpolago za volilno agitacijo.

Holandška bo priznala italijanski imperij

Tiskovni urad holandske vlade poroča, da bodo diplomatski odnosi med Holandsko in Italijo urejeni v najkrajšem času. Bivši holandski poslanik v Eukarešti Hubrecht se bo odpeljal še ta mesec v Rim, kjer bo izročil svoje akreditivne kralju Italije in cesarju Abesinije.

Mac Donaldova hči se omoži z vrtnarjem

»Daily Herald« poroča, da se je zaročila MacDonaldova hči z Normanom Ridgelyem, ki je zdaj dekorater in je bil prej uslužben pri svoji sedanji zaročenki za vrtnarja...

Papeževa gospodinja je umrla

Te dni je umrla v Vatikanu 76 letna Teodolinda Sansi, ki je vodila papežo Piju XI. gospodinjstvo. Služila je dolgo v rodbini Ratti in sedanji papež jo je vzel v službo še ko je nosil kardinalski klobuk.

Zločinec — župan

V Atlantici, država Hidalgo v Mehiki, so imeli pred kratkim zelo burne volitve. Prodrla je kandidatura kaznjence Gonzalesa Neire, ki sedi trenutno pod ključcem. Na dan volitev je bilo umorjenih 13 oseb. Neira bo najprej odsedel svojo kazeno do kraja, potem bo nastopil župansko mesto.

Pogumna mati

Ča Esdminka iz Severne Aljaskе se ni strahla dolge poti do fotografa, ki je ovekovečil na plošči njeno dvojčka. Otročička sladko spita v materinem naročju

Kulturni pregled

Visoka šola za glasbo v Ljubljani

Če vsa znamenja ne varajo in če se v zadnjem trenutku kaj ne ponesreči, ugetujemo še letos slovensci dobiti v Ljubljani svojo visoko šolo za glasbo.

Kakšna bo funkcija te nove visoke šole v našem kulturno-kulturnem in zlasti glasbeno-kulturnem življenju? To je ugodno vprašanje, čigar reševanju in rešitvi se ne bomo mogli izogniti.

Ze lanske leto je država poklonila Beogradu visoko šolo za glasbo. Tako je slednja predvsem v zvezi s Čehoslovake, kjer je kmalu po prevratu dobila Praga visoko šolo za glasbo. Toda Praga je s tako organizacijo svojega glasbenega zavoda dala temu le poslednji sijaj, stvarno je pa pravi konservatorij, ki pred tako organizacijo ni bil glasbenemu naraščanju najvišje umetniško izobrazbo. V naši državi in pri nas so bile bistveno drugačne razmere.

Do prevrata je Beograd kot politična centrala malega naroda, borečega se za svojo obstanek in za svojo svobodo, ter stojičega pred velikimi zgodovinskimi nalozami, imel naravnost vse svoje glavno zanimanje osredotočeno na politično življenje in ni imel bistvega mira, ne časa, ne dovolj politično neinteresanega ljudi, da bi se bilo moglo razviti kakšno intenzivnejše glasbeno življenje. To se je pričelo šele po prevratu, a to tembolj ko je pogled na glasbeno življenje postal tudi prestična stvar mesta, ki je po toku zgodovinskih dogodkov postalo prestolnica in centrala največje in najvažnejše države na Balkanu.

Zato je bila umilna želja ne samo glasbenih, temveč tudi političnih krogov Beograda, da dobi Beograd svojo glasbeno zavod in sicer takega, ki bo po svojem notranjem ustroju in po svoji kvaliteti garancija, da se z njegovo pomočjo doseže v kratkem času tisti nivo glasbenega življenja, čigar razvoj so dolga preprečevali zgodovinsko politični dogodki.

Toda ko je Beograd dobil svojo visoko šolo za glasbo, se je takoj ozvali Zagreb in je kazal na to, da ima za seboj več kot stoletno tradicijo svoje glasbene šole, ki jo je takoj po prevratu že sam bil organiziral na visokošolski način v Glasbeno Akademijo. Zanimal je, opozarjal na umetniško višino tega glasbenega zavoda, v vsakem pogledu izenačenje z beografsko visoko šolo za glasbo.

V tako važnem trenutku tudi Slovenci nismo smeli in mogli ostati na strani in združili smo svoje napore s prizadevanji zagrebske Glasbene Akademije.

Ko stojimo pred tem, da se naša prizadevanja približajo uresničenju, bi bilo napaka spregledati to, da naša situacija ni enaka, niti podobna oni, na katero se opira oživotvorenje beografske ali pa zagrebske visoke šole za glasbo.

Res je, da imamo tudi mi Slovenci svojo tradicijo, ki je v slovenskem pogledu reprezentirana po šoli Glasbene Matere ljubljanske tradicije, ki traja že preko stoletja. Vendar je prvih 40 let bilo to naša glasbeno življenje zelo skromno, v skladu z našo splošno nesvobodo, v kakršni smo živeli do prevrata. Plitve, a zdrave kaži našega glasbenega življenja so zaživele in žetale bumbe. Lestele šele od prevrata sem, ko nam je zasijalo toplo sonce v lastni državi. Šele s tem trenutkom je Ljubljana postala prava duhovna centrala slovenska, in šele od tu dalje tudi žarišče vsega slovenskega glasbenega življenja.

Šele od prevrata sem se je tudi šola Glasbene matere polagoma razvijala v konservatorij in dosegala rastoče kvalitativne uspehe.

Ni torej pozicija našega glasbenega življenja niti po tradiciji, še manj pa po svojem akterijskem radiusu podobna oni Zagrebu ali Beogradu.

Vendar je naša dolžnost, ko dobimo svojo visoko šolo za glasbo, da na neki način odtehamo ono, kar nam manjka v primeru z Zagrebom ali Beogradom, da se bo naša visoka šola za glasbo odlikovala s sijajem, ne manjšim od visokih šol v bratskih kulturnih centrih v Zagrebu ali Beogradu.

Ko smo se Slovenci borili skupno s Hrvati, da dosežemo visoko šolo za glasbo za Zagreb in za Ljubljano, smo imeli pred očmi smoter, da bi se tako ustanovitvi odprli svoji glasbeno nadarjeni mladini možnost in priliko najvišje umetniške izobrazbe. Nikakor nismo mogli soglašati z onimi, ki so se v to borbo podajali s pogledom edinele na to, da bodo doseženi nastavljeni konservatorij zaradi nove preudreite postavljeni v boljši in uglednejši materialni položaj. Saj se šole nikoli ne ustanovljajo zaradi tistih, ki bodo na njih kot učitelji ali profesorji nastavljeni, marveč samo zaradi tistih, ki se bodo na njih učili. Če bi se postavili na nasprotno stališče, bi nam vsakdo moral oditi brezvestnost in korupcijski.

A ko gre za interes onih, ki bodo obiskovali našo bodočo visoko šolo za glasbo, se odpre prav tisto vprašanje, katerega smo se že ugodoma dotaknili, namreč vprašanje funkcije naše bodoče visoke šole za glasbo v naši kulturi.

Da naša bodoča visoka glasbeno šola nudila svojim dijakom kar je že do sedaj moral nuditi konservatorij, namreč solidno

strokovno znanje, to se nam zdi umevno samo po sebi. To ne more biti vprašanje, kakor na more biti vprašanje, da morajo nastavljeni ali profesorji na enem ali drugem zavodu imeti solidno strokovno glasbeno znanje.

Saj zahtevamo solidno strokovno znanje od vsakega muzarja ali krojača ali kakršnega koli obrtnika. Solidno strokovno znanje zahtevamo tudi od ljudskošolskega učitelja, ali od srednješolskega profesorja. Ali bi manj smeli in mogli zahtevati od profesorja na visoki šoli? Kar daje univerzam sijaj, ni samo strokovna usposobljenost onih, ki na njih predavajo, marveč njihova splošna in skupna orientacija, njihovo znanstveno stremenje. Stremenje, ki ima visoko etično cilj: spoznanje resnice. To stremenje je etično ne samo po cilju, temveč tudi po metodi. Biti mora nepriestransko nepokupljivo in pošteno. S tem izpolnjuje, čeprav ne vedno na neposreden način, važno in da lekosno socialno nalogo. Če je znanostni cilj čista resnica pa seveda umetnosti vsaj iste vrste resnica ne more biti cilj. Zlasti pa ne glasbeni umetnosti. Zato visoki glasbeni šoli ne more biti isto etično poslanstvo kakor univerzi.

A da mora tudi visoka šola za glasbo imeti svoj etični cilj, ji daje oni sijaj, da veljavno in z upravičenostjo lahko stopi v vrsto drugih visokih šol, o tam ne dvomimo. Po stvari sami more ta etični cilj biti samo v tem, da visoka šola za glasbo zastavi svoj napor ne samo za skrajno poglobitev tehničnega in strokovnega znanja svojih diakov, temveč še bolj v to, da v diakvu vkrepi pravi plamen zavesti o etičnem poslanstvu umetnosti. Zato bo njena naloga da pobuja v svojih govorcih vse gozdišne instinkte, ki bi ali za tem, da govorci svoje strokovno znanje izkoristijo na obrtniški način tako, da ne bi storili koraka ali da ne bi producali niti najmanjšega umetniškega čustveca ne da bi bil zani plačan.

Taka vzgoja naraščata k plantični zavesti umetniškega poslanstva pa bo seveda mogoča samo od onih bodočih profesorjev na naši visoki šoli, ki imajo sami že v sebi tak umetniški etos. Ta etos predpostavlja zavest, da je vse umetniško usvajanje, a tudi umetniško reproduktivno udeleževanje: vzvišena služba za narod in za njegovo kulturo, služba ki more biti tem manj sorazmerno nagrajena, čimbolj je vzvišena in ki mora tembolj biti pošteno plačana. Čim manj šemu in čim siromašnejšemu narodu služi.

Nikar ne mislimo, da je taka etična vzgoja, ki jo želimo in upamo, da dosežemo na naši bodoči visoki šoli, preveč idealistična in da se ne ozira na realno življenje.

Nasprotno smo mišljenja, da naša taka vzgoja napravi abolicente naše visoke glasbene šole za konkurenčno sposobne.

Bežen pogled po Sloveniji in majhen račun za to, da vidimo, da bodo potrebe glasbenega življenja v Sloveniji kritje že v nekaj letih in za dolgo časa. Kasnejši absolventi, ki bodo končali našo glasbeno visoko šolo in večina njih bo glasbo, z ozirom na dolgoletno študij smatrala za poklicni študij, ne bodo več našli mesta v Sloveniji. Morali bodo misliti na ven. Kam? Jasno je na naš jug v Jugoslavijo ali celo Bolgarijo. Na eksport na sever ali zapad ni misliti, ko imajo dotični narodi že sami nadprodukcijo glasbenikov.

Ali naši absolventi, ki dobe mesto kjerkoli na našem jugu, se bodo mogli čvrsto ukoreniniti le tako, da jih bodo v dotičnih krajih in mestih spoznali za pošteno plačane, pred nikakim naporom se plašče, vestne kulturne delavce. Baš zgoraj poudarjeni umetniški etos bo tisti, ki bo našim absolventom v vsakem kraju ne samo utrdil njihovo pozicijo, marveč jih napravil za težko pogravitve in s tem za dragocene in vredne primerne materialnega položaja. Prav ta umetniški idealizem čeprav na videz ne realističen, je oni, ki jim bo utrdil tudi njihov materialni položaj.

Iz take perspektive pa se pokaže, kako usodno važno je personalno vprašanje, ko se bo udeleževali v Ljubljani naša visoka šola za glasbo. Od onih naših mož, ki bodo zasedli prva mesta na tej visoki šoli, bo odvisna v znanosti, če ne celo v odločilni meri vsa nadaljnja usoda tega našega zavoda, a še bolj naraščanja, ki bo izšel iz njega.

Na ta prvi naš profesorji kolegij bo padla težka odgovornost nadaljnjega personalnega izbora, a še težja odgovornost za vsa moralna in etična prežita bodoče visoke šole za glasbo.

Zato ob tem usodnem času, ko se ima postaviti novi profesorji kolegij, ne bi moglo biti nič boljši zgrešeno, nego ozirati se samo na birokratični način in le na starostno na čelo, ko katerega bi izmed onih, ki bi se ne teogovali ali bi prihajali v poštev za profesorska mesta na visoki šoli, imeli prednost tisti, ki imajo že več let državne službe.

Zgodovinski trenutek nam nalaga, da izbiramo po najboljši vesti moše ne samo sliedne in brezhibnega strokovnega znanja temveč predvsem moše, ki nam po svoji moralni in etični višini jamčijo za svetlo bodočnost naše bodoče visoke šole za glasbo in naših iz nje izhajajočih bodočih generacij.

Anton Lajovic

Koncert Antona Dermote v Ljubljani

Razvojna črta našega tenorista Dermote je bila hitro in strmo navzdor iz skromnega s tožavama borečega se člana našega opernega zbora in v izredno kratki dobi vzrasel samozavesten tenorist današnje državne opere — kariera, ki dokazuje, da se ni po polnoma minil čas romantičnih vzponov in nemirnih preokretov v življenju. Njegov ponosni koncert v veliki dvorani Filharmonične družbe je privabil mnogo obhvala, ki pa ga je zamikalo slišati glas tako slavnega domačega pevca. Spored je bil sestavljen iz raznih klasičnih arij slovenskih in nemških pesmi ter opernih sprevov Bach in Händla sta otvorila koncert z arijama iz »Maurizijana« in »Samsona« njima se je pridružil kot silno sicer jako odličen a no glasbeni moči soroden Verdi z ario iz »Riquiemas« Sledila je vrsta slovenskih samopjevov Prochazke, Lajovicja, Skerjancina in Pavčina po odmoru pa niz Brahmovih in Straussovih pesmi. Težko koncerta je bilo položeno tržkone v onem oddelek kjer se je glas tenorista mogel najbolje razviti v arijah iz Carmen, Manon in

Zapiski

Jubilej prve teške antologije jugoslov. literature. Minilo je 75 let, kar je izšla v Pragi prva češka antologija jugoslov. pisateljev z naslovom »Anthologie jhouslovanske«. Izdal jo je gimnazijski ravnatelj v Taboru Vavrac Křížek (1833—1883). Obsegala je narodne pesmi in povesti ter estavke nekaterih pisateljev. Med njimi je tudi F. Miklošič.

Ernest Erich Noth, znani pisatelj demokracije Nemčija, se je nastanil v Aix-en-Provence in v predzadnji številki pariških »Les Nouvelles Littéraires« izjavlja v razgovoru s Frédéricom Lefèvreom, da bo prihodnji roman pisal naravnost v francosini. Ob koncu pravi njegov intervjuist: »Ko sem se vračal v Pariz, sem mislil na čudno usodo Notha, ki je prišel k nam iz tako daljnega sveta in ki nam je tako blizu, ne da bi se bil odpovedal svojemu germanskemu bistvu. Zani kot pisatelj je sedanjí režim nedvomno dober, karit če bi njega ne bilo, je malo verjetno, da bi Noth videl, spoznal in občutil tisto latinitvo, ki so mu ga razodela naše province. In mi smo z njim pridolili francosko piscozga književnika«.

Sara Bernhard, slovečo francosko igralko in gledališko organizatorko, obravnava v posebni knjigi dr. Dušan Milačič (Sara Bernhard, »Jugoslovske, Biografije znamenitih ljudi«).

Italijanska univerza za tujece v Perugiji bo priredila tudi letos v razdobju april—december več tečajev. Višji tečaj obsega specialne tečaje o italijanskih institucijah, o italijanski književnosti, o umetniški zgodovini, o italijanskih in etruških starinah, o geografiji in zgodovini Italije, o razvoju italijanske miselnosti (vere, prava, znanosti, estetike, filozofije). Samo tri mesece bo trajal tečaj za etruskologijo. Prav tako trajajo tri mesece posebni tečaji italijanskega jezika in slovstva, obče zgodovine in zgodovine umetnosti, vsak teh tečajev se deli v tri sekcije: pripravljalno, srednjo in višjo. Program obsega tudi razne prireditve (predavanja, koncerte in izlete). Tujim udeležencem ni treba predložiti za vpis v te tečaje nobenih spričeval in vsi uživajo vozne in druge ugodnosti. V minulem letu je bilo vpisanih 963 študentov 40 narodnosti, izmed katerih jih je 114 doseglo diplomno o znanju italijanskega jezika.

mejnarnode ligo za hokej na ledu pojde v finale iz te skupne tudi Švedska.

LZSP. (Službeno.) Seja upravnega odbora bo v petek ob pol 19. v kavarni »Union«.

Slalom klub 34. Jutri ob 18. sestane za radi nedeljske tekme v skokih. Obvezno za vse. Ob 20. seja teh. odbora pri Bobenčku.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov. Seja upravnega odbora Zveze bo v petek, dne 18. t. m. ob 20. v knjižnici sobi restavracije Slamič. — Dnevni red: 1. Poročilo delegatov o dogovorih v Zagrebu, 2. Skupščina JLAS. — Vsi ožorniki se naprosajo, da se seje sigurno udeležijo. Pre sednik.

Sestanek smučarske sekcije SK Ilirije bo drevi ob 19. v novem klubovem lokalu.

Mladinska smučarska te-ma na Smohorju. Zimskošportna sekcija SK Lasko pa bo priredila pri Celjski koči mladinske smučarske tekme v četvrti kombinaciji za Mislejev pokal. Prvi del tekmovalja — smuk in slalom — bo v nedeljo 20. t. m., nadaljevanje tekme v teku na 5 km in skokih pa bo v nedeljo 27. t. m. Tekmuje se po pravilih JZSS. Prijavnina za kombinacijo znaša 5 din. Start točno ob 10.30. Prijave sprejema g. Herman Tkalečič pri v. Zvezu pri Celju. Prijave se sprejemajo še eno uro pred startom. Prvi trije bodo prejeli diplome in praktična darila.

Medklub-ka slalomski tekma na Smohorju. Zimskošportna sekcija SK Lasko pa bo priredila v nedeljo 20. t. m. ob 11. medklub-ko slalomsko tekmo na Smohorju nad Laskim. Tekmuje se po pravilih JZSS. Dolžina proge 650 m. višina razlika 1.0 m. Prijave sprejema g. Drago Zadovce v Laskem. Prijave se sprejemajo še pred startom pri koči na Smohorju. Prijavnina 10 din. Zrehanje številki pol ure pred pričetkom tekme. Start točno ob 11. Razpisni rezultatov ne tekmi. Trije prvoplasirani prejmejo diplome.

Rojenček v gnojnici

Novo mesto, 16. februarja

V Valt vasi pri Novem mestu so pri nekem posestniku našli v gnojnici novorojenega dekletce. Dete je bilo lepo razvito in močno. O žalostni najdbi je bilo obveščeno orožništvo, ki je odredilo, da so mrtvo dete prenesli v mrtvašnico in uvedli zasledovanje matere. Sum je padel takoj na domačo služkinjo, siroto brez staršev, do sedaj v občini St. Rupert.

Nezakonska mati se zdravi v ženski bolnišnici v Novem mestu, je nevarno bolna in je le malo upanja na okrevanje. Vprašana, zakaj je skrivala nosečnost, je izjavila, da nosečnosti ni skrivala, pač pa o tem tudi govorila ni z nikomur iz strahu, da bi kot sirota morala iz službe in bi tako ne vedela kam.

Iz Krškega

k— Drugi šolski nadzornik v krškem srezu. Zaradi obširnega teritorija krškega sreza je bil imenovan poleg dosedanjega školskega nadzornika še nadzornik g. Sterk Martin, ki je že prevzel službo. Prezeli mnogih prebivalcev v Krškem in v srezu sploh so se razveselili novega odločnega naprednega delavca zlasti tukajšnji Sokoli.

k— Mesto občinskega tajnika na Vidmu pri Krškem je bilo preteklo nedeljo na seji občinskega odbora oddano dosedanjemu tajniku Ernu Svaigerju. Razen njega je bilo še sedem prosilcev, med njimi tudi nek gospodična z maturo. Občani se s tem sklepom občinskega odbora skoro brez izjeme strinjajo.

k— Nov gasilski dom na Vidmu se nam obeta. Marljivi gasilci čete na Vidmu so se s sodelovanjem vse javnosti pričeli pripravljati, da letos o priliki proslave 50-letnice društvenega obstoja otvorijo tudi nov znatno povečan gasilski dom. Z ozirom na to in pa upoštevajoč, da bo za binkošti slovesna otvoritev Školskega doma v Krškem, kamor se bo zbralo mnogo Krščanov, Videmcev in okoličanov, so gasilci preložili proslavo svoje 50-letnice in otvoritve novega doma na kasneje. Gasilski dom bo stal na istem mestu kot je sedanj, za katerega je pred pol stoletjem daroval zemljišče pokojni posestnik Podied. Bodoči dom bo zidan in je že napravil zanj načrte stavebnik Josip Cihac.

k— Občinska hranilnica v Krškem, ki je razen splošne gospodarske krize imela še smolo, da ji je njen dolgoletni uradnik tekomo let poneveril za okoli poldrugega milijona dinarjev in nato izvršil samomor, jo pričela z novim letom izplačevati vse vloge, ki znašajo do 250 din, in vse obresti za leto 1937. iz hranilnih viog iz tekočih računov.

k— Aretacije zaradi tatvin perutnine. V zvezi s postojimi tatvinami perutnine je bilo aretiranih v Stari vasi pri Vidmu nekaj moških Sodišče v Brežicah pa je osumljenca po zaslišanju izpustilo in se bodo zagovarjali iz prostosti.

RADIO

Sobota 19. februarja

Ljubljana 11: Šolska ura: Glasba in glasbeni znaki pri starih narodih (dr. Jos. Cerin). — 12: Iz naših logov in gajev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Nepovezane. — 13.20: Radijski šramol. — 14: Poročila. — 15: Zenska ura: Pravi položaj žene v Jugoslaviji (dr. Donata Capuder). — 18.20: Ada Sari poje (plošče). — 18.40: Francosčina (dr. S. Lehen). 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nae ura. — 19.50: 10 minut za planince: Zmaka oskrba planinskih koč (g. Lud. Mrzel). — 20: Za ples in zabavo igrata Radjski orkester in oddelek godbe »Sloga«. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 16.40: Pester glasbeni spored. — 20: Narodna glasba. — 20.30: Iz Zagreba. — 21.30: Narodne pesmi. — 22.20: Plošče. — Zagreb 17.15: Lahka godba. — 20: Klavirske skladbe. — 20.30: Zborovsko petje. — 21: Violina. — 21.30: Orkestralni in pevski koncert. — 22.20: Ples. — Praga 19.15: Predpustni spored. — 20.35: Orkester in zvočna gra. — 21.30: Slovaška glasba. — 22.20: Plošče. — Varšava 19.30: Pevski zbor. — 20: Simfonični koncert. — Dunaj 11.25: Koncert na uru. — 12: Orkester. — 14.15: Pesni. — 16.05: Plošče. — 17.30: Komorna opera. — 19.50: Zvočna igra. — 22.20: Orkester. — Berlin 19.10: Weberjeve melodije. — 20: Pester spored. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — München 19.10: Lahka glasba. — 21: Rectificie. — 21.20: Nemške pesmi. — 22.30: Godba za ples. — 23.20: Sodobna orgelska skladba.

S P O R T

Prvi zlet gorenjskih smučarjev

V soboto in nedeljo naj bo vse živo po bohinjskih smučiščih!

Gorenjska zimsko-sportna podzveza bo skupno s SK Bohinjem — v okviru omenjenega izleta — priredila pester smučski program, ki bo brez dvoma najzanimivejši v zadnjih letih — tako po številu udeležencev — kakor vrsti smučskih panog. Novost bo vsekakor »motokljöring« na Boh jezcu (v nedeljo 20. t. m. ob 10 ur dop). ki bo na tem jezcu prvič izveden. Jezero ima sedaj zadosti trdno ledeno ploskvo, ki bo v primeru stalnosti vremenskih prilik v stanju, da se na njem vrše vsakovrstne prireditve. Ni potrebno posebej poudarjati, da bo za motokljöring vladalo največje zanimanje, zlasti v primeru, če bodo nastopili z našimi smučarji tudi avstrijski motoklisti.

Ni manj zanimiva ne bo »slalom« tekma (v nedeljo ob 8 za Gradcem), na kateri bodo nastopili vsi gorenjski kanoni, privrženci so pa tudi že resni konkurenti »Gorenjcev« — Celjani, Mariborčani in Ljubljanci. Najlepa pa bo borba pri teku na 18 km (sobota 19 t. m. ob 14). Za to tekmovalje je že sedaj prijavljenih veliko število naših najboljših tekmecev iz vse banovine. Toda največja udeležba bo na mladinskih tekmah (tek v nedeljo 20

t. m. ob 10. — slalom isti dan ob 11), kjer bo — po prijavah sodč., — nastopilo rekordno število mladih tekmovalcev. Krona vseh tekem in vse prireditve pa bo tekma v skokih za kombinacijo in soloko na Hanssenovi skakalnici. Na tej tekmi bodo poleg Gorenjcev nastopili tudi: odlični ljubljanski skakači, tako da bo tekma revija naših najboljših skakačev. K skakalnim tekmam bodo pripuščeni tudi nekateri boljši juniorji, ki imajo za seboj skakalo šolo v Planici in ki bodo s svojimi krasno izvedenimi skoki gotovo navdušili navzoče.

Ni pa pri tem izletu poskrbljeno samo za tekmovalni program. V soboto bo za vse udeležence ugodna prilika da si privoščijo razvedrila pri raznih družabnih in plesnih prireditvah v vseh hotelih ob jezcu in na Bistrici. Tisti ki imajo do te prireditve na imajo priliko za lepe izlete na Vogel, Komno, Črno prst itd.

GZSP vltudno vabi vse sporteike in ostalo občinstvo, da se udeležijo izleta v Bohinj.

— Zaradi nastalih finančnih zaprek bo mladinsko prvenstvo, razpisano za soboto 19 t. m., v nedeljo ob 10. dop.

Razpis

motokljöringa na Bohinjskem jezcu

Gorenjska zimsko-sportna podzveza jesenje razpisuje o priliki svojega prvega izleta v Bohinj za 20 t. m. ob 10 dop. na Boh jezcu »motokljöringa«. Pravico nastopa imajo vsi pravočasno prijavljeni motoklisti. Vsa motoklist lahko prevozi predpisano progo samo enkrat in to z odraslim smučarjem (trening je dovoljen do 9 dopoldne). Vsa tekmovalca tekmuje na lastno popolno odgovornost. Zmagovalec prejme darilo predsedstva. Razglasitev rezultatov bo skupna za vse tekme ob 18. v Bohinjski Bistrici.

Razpis

klubskih tekem v skokih na Polzevem

Slalom klub 34 bo izvedel v nedeljo 20. t. m. interno klubsko tekmo v skokih na Polzevem pri Višnji gori. Ker je tekma prvoizrednega značaja, lahko startajo tudi tekmovalci ostalih klubov, kakor tudi neorganizirani, zlasti domačini. Skakalnica dopušča skoke do 13 m in bo pripravljena za trening v soboto in nedeljo dopoldne. Prvi v konkurenci kakor tudi izven konkurence bosta prejela spominsko darilo, drugi in tretji pa diplomu. Prijavi se lahko najkasneje do nedelje opoldneva v domu na Polzevem.

V nekaj vrstah

Dne 27. t. m. bo v Zagrebu tako dolgo

pričakovana glavna skupščina lahkoatletskega saveza, ki naj bi po »oligotrajnih sporih slednjih« prinesla pomirjenje med sprtimi strankami in izladila vse spore in nesporazume. Kakor pisajo listi se nameravajo nekateri glavni funkcionarji, ki so bili v teh sporih najbolj prizadeti, med njimi predsednik Ugrinski dalje Dobrin, Francič in še nekateri, sploh umakniti iz delovanja v tej panogi. Važno vlogo bodo na tej skupščini imeli seveda tudi zvestoniki zveze slovenskih lahkoatletskih klubov, ki so se z nekaj izjemami že doma s ozvrameli za enoten nastop na tej skupščini. Prav tako pa tudi ne bo brez pomena stališče, ki ga bodo glede glavnih sporih vprašani zavzeli nekateri močni klubi iz Beograda in okolice. Situacija je trenutno še precej nejasna, in sicer tembolj ker na tej skupščini ne bo šlo samo za rešitev starih sporov vprašani, temveč najbolj zaradi vprašanja, kje naj bo letošnja balkanad, ki je kakor znano, določena v našo državo. V postev prideta Beograd in Ljubljana in v zvezi s tem vprašanjem se bo reševalo še katero, ki spada med najbolj važna na dnevnem redu.

Turnir za svetovno in evropsko prvenstvo v hokeju na ledu

Je bil v torek zaključen do finalnih iger. Od sobote dalje moramo registrirati še naslednje prške rezultate: Litva: Rumunija 1:0, Poljsko: Litva 8:1, Amerika: Latvija 1:0, Švica: Rumunija 8:1, Kanada: Švedska 3:2, Avstrija: CSR 1:0, Anglija: Norveška 8:0, Poljska: Rumunija 3:0, Mađarska: Litva 10:1, Kanada: Avstrija 3:0, Nemčija: Latvija 1:0, Češkoslovaška: Švedska 0:0, Švica: Litva 15:0, Anglija: Latvija 5:1, Amerika: Norveška 7:1, Amerika: Nemčija 1:0, Poljska: Mađarska 3:0, Madžarska: Rumunija 3:1, Nemčija: Norveška 8:0, Švica: Poljska 7:1, Amerika: Anglija 1:1, Kanada: CSR Švedska: Avstrija 1:1. V finale so se torej plasirali iz I skupine: Švica, Poljska in Madžarska (zmagali sta Litva in Rumunija), iz II skupine: Anglija, Amerika in Nemčija (zmagali sta Latvija in Norveška), iz III. skupine pa Kanada in Češkoslovaška (izpadla je Avstrija). Po sklepu

Ljubljana (liga): Zagreb (I. razred)

V nizu priprav za start v spomladansko sezono — samo še dve nedelji sta vmes — je to nedeljo na sporedu srednje me: bolezelenini in reprezentančni zagrebskega prvega razreda. Od sile težko je v soiznih časih dobiti primerneja nasprotnika, ker se povedo naokoli ali zaposeni v prvenstvenem tekmovalstvu ali pa sploh ne gredo in ne trenirajo, pa si ne upajo kar tako nastopiti.

V Zagrebu igrarjo že vso zimo za zimski pokal, razen tega smo imeli že tukaj železnikarja, ki je že prej igral s Haskom. Tako so tamkajšnji igralci že v formi. Prejšnjo nedeljo je tu i Hask nekako pod roko spravil na izrišče neko reprezentančno prva zagrebskega razreda, ki ji je nameretal celo krogov žig v mrežo. ZNP je sprejel onodobno Ljubljano, da pošlje senkarj predstavnik svojega prvega razreda, toda tokrat bodo vzeli stvar zares in se sestavili zagrebsko moštvo sam poljskevi kapetan. S tem bo postalo jasno, da bo prišla v Ljubljano prava prvotrazredna garnitura, ki bo belezelenim primeren sprijaz partner.

Priprave za tekmo proti Concordiji se morajo nadaljevati v etonolnojem se tem pu. Naslednjo nedeljo bo na sporedu še eden izmed trojice: Hajduk iz Solita, ZAK iz Subotice ali Grazer Sportklub, s katerimi se SK Ljubljana še pozna. Obe nedelji se bo igralo kakor za prvenstvo ne glede na vremenske prilike. Če bodo vremenski piroki neomisljeni in nam bodo radozamo še naprej trošili sneg, ga bo dal klub naš po mestu z izrišča. Druge izbire ni boiti 6. marca je na sporedu tekma s Concordijo, ki jo je treba dobiti za vsako ceno!

Planica vabi na praznik skakačev!

13. marca bo v Planici savezno prvenstvo v skoki, združeno z mednarodno skakalno prireditvijo o na 65 metrski skakalnici Za veliko letalnico nasproli planiškega doma je to naša največja smučarska skakalnica, ki se od svoje postoritve skoraj v nikomer ne razlikuje, ker je prav za prav le njen nekoliko zmanjšani model. JZSS je zamislil mednarodno udeležbo zlasti zato, ker mu manjka srečev, da bi poslal tekmovalce na večjo skakalno tekmo v tujnino in jim hče tako nuditi priliko, da se pomerijo z mednarodnimi zastopniki in tako preizkusijo svoj napredek. JZSS je pred kratkim razposlal vabila Avstriji, Češkoslovaški, Italiji, Japonski, Nemčiji, Norveški, Poljski in Švici ter pričakuje v najkrajšem času novotnih odgovorov. Za nas bo zlasti zanimiv nastop Japoncev, ki so že na zadnji olimpiadi v Gai-Pa presenetili in

